

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 01539

LAMTERN IN VINT

Itzik Manger

*Permanent preservation of this book was made possible
by Richard C. Blumenstein*

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

איציק מאנגער
לאמטערן אין ווינט

פון זעלבן מחבר :
שטערן אויפן דאך
ליד און באַלאַדע

איציק מאנגער

לאמטערן אין ווינט

ליד און פאלאדע

פארלאג „טורעם“, ווארשע

1 9 3 3

Copyright by M. ELKIN, New-York

אַרױסגעגעבן בײַ דער מיטט־הילף
פֿון ליטעראַטור-פֿאָנד ביים פֿאַרײַן פֿון ייִדישע
ליטעראַטן און זערוואַליסטן אין האַרשע

Printed in Poland

הילע געצײכנט ע. מיכאַלעוויטש

I c y k M a n g e r
L a m t e r n i n w i n t
Wydawn. „Turem“, Warszawa
Druk „Grafia“, Nowolipki 7.

די לידער, וואָס זענען געזאַמלט אין דעם באַנד זענען
נישט געאַרדנט כראָנאָלאָגיש און נישט געטיילט אין ציקלען.
מיט אומעטיקע הענט האָב איך זיי צעשליידערט איבערן
גאַנצן שטח פונם בוך.

„לאַמטערן אין ווינט“ הייסט דאָס בוך דערפאַר... גאָט
מיינער, צי איז דען דער דיכטער מחויב אויסצוזאָגן אַלע
זיינע טודות?

דאָס בוך איז געהייליקט דעם אַנדענק פון מיין מאַ-
מען —

דערפאַר, ווייל זי האָט פאַר מיר אַנטפלעקט די ווונדער-
לעכע שיינקייט פונם יידישן פאַלקס-ליד.

דערפאַר, ווייל זי האָט אין מיר אַריינגעזונגען יענעם
רעליגיעזן ציטער, וואָס האָט שוין נישט איינמאַל אין קריטי-
שע מינוטן געראַטעוועט מיין לעבן און מיין ליד.

ח ו ה מ א נ ג ע ר האָט זי געהייסן.

די אַבסורדן, ציניזמען און נידערטרעכטיקייטן זענען
מיינע אייגענט.

מיט ליבשאַפט וויל איך דאָ דערמאָנען דעם שניידער-
געזעל לייבעלע בעקער, דעם ערשטן פריינט אין

מינע פריע קינדעריאָרן, וואָס האָט אין מיר געוועקט דעם
חוש פאַר לירישע שיינקייטן.

די לידער, וואָס ער האָט געזאָנגען אין מידע פאַרנאַכטן,
האַבן מיר מיט מיין מאַמען שיער דאָס חיות אַרויסגעצויגן.

ער איז געפאַלן אין זער וועלט-שחזיטה 1914.

אַ באַזאָנדערן דאַנק וויל איך דאָ אויסדריקן מיין חבר
נאָיבשיץ, וואָס האָט מיט אַ סך ליבשאַפט און
אייפער דורכגעפירט די טעכנישע אַרבעטן פון בוך.

א י צ י ק מ א נ ג ע ר

מיט שטילע טריט

מיט שטילע טריט אין געלן זאמד
גיי איך א קיניג אן א לאנד.
אין מיינע קליידער בילט דער ווינט
מיט רויטע צינגען, ווי די הינט.

דאָס ווייב, דער קרעמער, דער סאָלדאַט
זיי קראַקען הייזעריק: „פאַרראַט“.
מיין שנאה, ווי אַ מעסער שאַרף,
וועט טרעפן דאָרטן, וווּ מען דאַרף.

צעבראָכן איז איצט יעדער צוים -
איך בין אַ ווינט, איך בין אַ טרוים
און שליידער קעגן זונפאַרגאַנג
אַוועק מיין ווייטיק, ווי אַ שלאַנג.

וואָס זאַגסטו, ברודער נאַטל, האָ?
די קראַ וועט אייביק מאַכן „קראַ“ -
די טבע פון אַזאַ פאַרשוין,
אַפילו ווען זי זעט אַ קרוין.

די קראַ, דער בירגער, דער סאָלדאַט
זיי קראַקען הייזעריק: „פאַרראַט“.
אויף טויזנט שפּיזן גייט דער קריג
און ווי אַן עפל פּוילט דער זיג.

דער קריפל הינקט אויף זיין געוויין,
דער גרויסער מערדער גייט אליין.
זיין שנאה, ווי א מעסער שאַרף,
זועט טרעמן דאָרטן, ווו מען דאַרף.

א טונקעלע האנט

א טונקעלע האנט האָט איינגעקריצט
א פראַגעצייכן איבער מיין נאַכט:
ביז איצט אַזוי און וואָס ווייטער איצט?
דורכן לעפּן גייט מען נישט סתם אַזוי,
נישט אייביק קען מען זיך חברן מיט ווינט -
ס'בענקט נאָך דיר אַ וויג,
ס'בענקט נאָך דיר אַ קינד,
ס'בענקט נאָך דיר אַ פרוי.
נישט אייביק קען מען זיך חברן מיט ווינט
און דורכן לעפּן גייט מען נישט סתם אַזוי.

גאָט, מיין גאָט! מיינע בלייכע הענט
פיבערן נערוועז אויף מאָרד און רויב,
כאָטש מיין נשמה איז בלוי ווי דער אַפּריל
און וואָרקעט אין די נעסטן ווי אַ טויב.
מיינע אויגן זענען בלינד פון צופיל זען,
כליפּען זיי: „יינגל-זקן, גלויב.“
נאָר מיינע פינגער ציטערן נערוועז,
גרייטע אויף בלוט און מאָרד און רויב.

וויאָזוי-זשע קען איך קומען און זאָגן: דאָ,
אויף אָט דעם פּלאַץ, שטעל איך מיין געצעלט?
וויאָזוי קען איך זיך שפּילן מיט אַ טראַפּן ליכט
אין זאָגן, אַז דאָס איז די גאַנצע וועלט?

וויאזוי קען רויק אויף מיין ברוסט
שלאָפן דער קאָפּ פון אַ יונגער פרוי,
אַז מיינע פינגער ציטערן נערוועז
אַזוי... אַזוי... איך ווייס אַליין נישט וויאזוי

גאָט, וואָס דיין איינציקע גרויסקייט איז,
וואָס דו ביסט פון בראשית אָן אַליין,
זע! אין די פאַלדן פון דיין קלייד
וואַרף איך ווי אַ ממזר מיין געוויין.
טוילע עס, וואַרג עס, וויג עס, וויג עס איין —
וויאזוי דו פאַרשטייט, אַזוי איז גוט.
איך ווייס, אַז איך וועל אינגיכן פאַר דיר שטיין
און שפייען דיר אין פנים מיט מיין בלוט.

איך דער טרובאָדור

איך דער טרובאָדור, דער ווינט און די הור, מיר שטייען ביים טונקעלען נאַכטלאַמטערן און ווינקען מיט רויטע טיכלעך: אַדיע, דו אונזער שלים-מזל, אונזער שטערן! מיר גייען אויף תמיד צוועק פון דאַנען, נאָך איידער דער קאַרן איז צייטיק געוואָרן, נאָך איידער די בלומען וועלן פאַרוויאנען.

איך דער טרובאָדור, דער ווינט און די הור, מיר האָבן די שיינקייט אין קעלער געבוירן. איצט גייען מיר אַלע פאַרמאַטערט און מיד פון אייגענעם גוף, פון די שטערן, דעם ליד צוועק צו די טונקעלע און שטילערע טויערן, נאָך איידער דער קאַרן איז צייטיק געוואָרן, נאָך איידער דער האַבער איז צייטיק צום שניט.

און אפשר ווי שטילע און בלייכע איקאָנעס אין וויסע סעפטעמבער-געכט וועלן מיר שטיין אין אייערע ווינקלעך, נישט געזען און אַליין, און מיט טרויעריקע פינגער קלאַפן, דערמאַנען, אַז אונזערע לעבנס האָבן פאַרבליט, נאָך איידער דער קאַרן איז צייטיק געוואָרן, נאָך איידער דער האַבער איז צייטיק צום שניט.

אין איר וועט דאָס שטילסטע וואָרט באַלד דערהערן
און זיצן פאַרשאַטנט, פאַרטראַכט, ווי נישט הי,
און איבער אייך וועלן צעברענגען זיך שטערן
און פאַלן וועט איר מיט פאַרכט אויף די קני –
פאַר די, פאַר די, פאַר אַלע די,
דאָס זייערע לעבנס האַבן פאַרבליט,
נאָך איידער דער קאָרן איז צייטיק געוואָרן,
נאָך איידער דער האַבער איז צייטיק צום שניט,

די באלאדע פון דער זונה און דעם שלאנקן הוזאר

שטייט די זונה ביים פענסטער און זינגט:
„הוזאר, שלאנקער הוזאר!
דיינע אויגן בליצן הייס און שארף —
וואָס שטייסטו, דו נאַר?
מיינע בריסטן זענען ווייס ווי שניי —
וואָס גיסטו דערפאַר?“

„ע בייטשל רויטע קרעלן ווי בלוט
גיב איך דיר, קינד.
לאָז איבער דיינע בריסטן מיין האַנט
גיין, ווי ס'גייט דער הינט
איבער דעם זילבערנעם שפיגל פון טייך,
וואָס בלענדט אים און מאַכט אים בלינד.“

„דיין בייטשל קרעלן באַדאַרף איך נישט,
הוזאר, שלאַנקער הוזאר.
דיינע אויגן בליצן הייס און שאַרף —
וואָס שטייסטו, דו נאַר?
סאַמע גינגאַלד זענען מיינע האַר —
וואָס גיסטו דערפאַר?“

זאגט דער הוואָר: „איך גיב דיר, קינד,
מיין מאַמעס גאַלדענע טרער,
וואָס איז געפאלן אויף מיין קאָפּ
ביים וועג צום מיליטער.
נעם זי און עפן מיר די טיר,
איך האָב שוין גאַרנישט מער.“

די זונה נעמט אים פאַר דער האַנט
און פירט אים אין שטיבל אַריין.
אויפן טישל פּינקלעט רויט
אַ גלעזערן קריגל וויין.
די זונה שטייט אַ רגע און קוקט
און קוקט זיך אין אים איין.

„דער מאַמעס טרער האָט מיך דערלייזט.
זי האָסט מיך נישט דערטענט?
דיין שוועסטער בין איך, וואָס האָט די היים
געלעסטערט און געשענדט.
און איצט פאַרהוילע איך טרויער און גוף
צווישן די דאָזיקע ווענט.“

„איז ביסטו מיין שוועסטער, מוזטו דערפאַר
באַצאָלן מיט דיין קאָפּ.“
ער הערט, ווי ס'פיקט און פיקט אין שויב
דער טויט – אַ שוואַרצער ראָב.
דאָס מעסער בליצט – און צו זיינע פיס
פאלט אַנידער איר קאָפּ.

און ס'בלוטיקט איר קאָפּ צו אים אַרויף:
הוואָר, שלאַנקער הוואָר!

דיין מעסער און טרער האָבן מיך דערלייזט -
אַ דאַנק, אַ דאַנק דערפאַר".
און ס'שטאַרבן אירע ליפן אָפּ:
"אַ דאַנק, אַ דאַנק. הוואָר".

צוויי איז געשען אין יאָס דער שטאָט
אין טויזנט ניינהונדערט אַכט.
מײן מאַמע האָט געזיפצט און געוויינט
דעריבער אַ גאַנצע נאַכט -
און איך האָב לזכר פאַר די צוויי
דאָסדאָזיקע ליד געמאַכט.

אַלטמאָדישע באַלאַדע

דאָס לידל איז אַלט. נאָר ס'שאַדט נישט,
אַז מען זינגט עס פון צייט צו צייט,
דערציקרשט ווינטער ביים אויוון,
ווען ס'וואַרעמען זיך אַרעמע לייט
און ס'ציטערן די ווערבסעס ביי דעם קילן טיין.

געהאַט האָט אַ קלעזמער צוויי קינדער,
צוויי טעכטער, שיינע ווי גאָלד.
איין צרה, וואָס ס'האַבן די טעכטער
דאָס טעלערל פון הימל געוואָלט.
ס'ציטערן די ווערבסעס ביי דעם קילן טיין.

די ערשטע אַ שטייגער - וואָס וויל זי?
אַ גראַף מיט אַ זילבערנעם שלאָס.
אַז אַ יידישע מויד ווערט משוגע,
איז עפעס אַ קלייניקייט וואָס!
ס'ציטערן די ווערבסעס ביי דעם קילן טיין.

די צווייטע אַ שטייגער - וואָס וויל זי?
דעם קיניג פון בעמישן לאַנד.
נו פרעג איך איך, איז דאָס אַ קלעזמער,
אַן אַרעמער קלעזמער אימשטאַנד?
ס'ציטערן די ווערבסעס ביי דעם קילן טיין.

פליט אַ וואָך, פליט אַ יאָר, פליען יאָרן.
דער קלעזמער ווערט אַלט און ווערט גראָ,
און אַט-אַט-אַט פילט ער גענענען
די לעצטע און טונקעלע שעה.
און ס'ציטערן די ווערבעס ביי דעם קילן טייך.

אויפן גאַניק נאָר זיצן די טעכטער,
די אויגן געווענדט צו דעם שליאַך.
ביז ס'פאַלן די גאַלדענע שטערן
אַראָפּ פונם הילצערנעם דאָך.
און ס'ציטערן די ווערבעס ביי דעם קילן טייך.

„וואָס זעסטו דאָרט, מינדרל? — אַ וואַלקן.“
„ניין, ניין, ס'איז אַ טשערעדע שאַף.“
„אַ טעות, איך זע דאָרט צוויי רייטערס.“
שליאַף, אַלטינקער קלעזמערל, שליאַף.
ס'ציטערן די ווערבעס ביי דעם קילן טייך.

„צוויי רייטערס? באמת... איך זע זיי.
זיי קומען אַלץ נענטער אַהער.
איינער ווינקט מיטן טיכל... דער צווייטער...
ווער, מיינסטו, ווער זענען זיי, ווער?“
ס'ציטערן די ווערבעס ביי דעם קילן טייך.

„זע, מלכה, איך זע שוין זיין פנים.
ס'איז דער גראַף פונם זילבערנעם שלאָס.
ער טראַגט אַ מונדיר פון אַ יעגער,
אַ גרינעם אַזא, ווי דאָס גראַז.“
ס'ציטערן די ווערבעס ביי דעם קילן טייך.

זע, מינדל, איך זע שוין זיין פנים,
ס'איז דער קעניג פון בעמישן לאַנד.
דער זיגל-רינג פון דער מלוכה
פינקלט ביי אים אויף דער האַנט".
ס'ציטערן די ווערבעס ביי דעם קילן טייך.

„א נעץ פון גינגאָלדענע מעדעם
ציט זיך פון זיי ביז אַהער.
זע, מינדל, איך זע שוין נישט גאַרנישט,
אַ חוץ מיין אייגענע טרער
און ווי ס'ציטערן די ווערבעס ביי דעם קילן טייך“.

„אַ ברוק פון די טייערסטע שטיינער
ציט זיך פון זיי ביז אַהער,
זע, מלכה, איך זע שוין נישט גאַרנישט,
אַ חוץ מיין אייגענע טרער
און ווי ס'ציטערן די ווערבעס ביי דעם קילן טייך“.

ביינאַכט. אויפן הילצערנעם גאַניק
צוויי ווייסע געבויענע קעפּ
וויגן זיך מידע אין שאַטן.
אַ ציגייגערל שפילט אויף די טרעפּ:
„ס'ציטערן די ווערבעס ביי דעם קילן טייך“.

דאָט לידל איז אַלט. נאָר ס'שענדט נישט,
אַז מען זינגט עס פון צייט צו צייט,
דערעיקרשט ווינטער ביים אויוון,
ווען ס'וואַרעמען זיך אַרעמע לייט
און ס'ציטערן די ווערבעס ביי דעם קילן טייך.

די באַלאַדע פון דעם הויקער

אויסן מאַרק-פּלאַץ שטייט אַ הויקער
און ער שטאַמלט צו די דעכער:
„ויהי ערב, ויהי בקר“.

אויפן דאָך פון טורעם זיצט אַ סילוועט
מיט אַ צווייטן שאַטן טעט-אַ-טעט.

„מאַדאַם, די נאַכט איז טיף און קאַלט
און ס'שמעקט פון איר מיט תּליה און מיט וואַלד“.

אַ רגע ציטערט, רוישט די קרינאַלינע
און די מאַרקיוזע כּליפּעט אין סורדינע:

„מאַרקיוז, טיר און טויער זענען צוגעמאַכט –
ווי וועלן מיר איבערשלאָפּן די נאַכט?

דער זייגער קלינגט דאָס דריטע מאָל: „שוין שפּעט“
און קיינער האָט פאַר אונז געגרייט דאָס בעט.

אַפּילו די שוועסטער האָט ערב נאַכט
די טירן און די פענסטער צוגעמאַכט“.

שמייכלט דער מאַרקיוז: „דער מענטש, דער נאַר
גיט אויס נאָך אונז פאַר בענקשאַפט און פאַר צער.“

און אז מיר קומען, ציטערט ער פאר שרעק
און טרייבט אונז מיט א שפּרוך פון זיך אַוועק."

ציטערט די מאַרקיוזע ווי אַ קינד
און אפשר, ווער ווייסט, ווי אַ בלאַט אין ווינט.

און איבער די דעכער פּלאַטערט איר ליד,
ווי אַ זילבערנער פּויגל, פאַרמאַטערט און מיד:

"ווער וועט דער ערשטער מיר געבן די האַנט,
דער בלייכער מאַרקיוזע פון דעמערלאַנד?"

שמייכלט דער מאַרקיוזע און לאַזט איר געוויין
איבער זיך ווי אַ גאַלדענעם רעגן גיין.

אויפן מאַרק-פּלאַץ שטייט אַ הויקער
און ער שמייכלט צו די דעכער:
"ויהי ערב, ויהי בקר."

די נאכט די שוואַרצע

די נאכט, די שוואַרצע פעלדערמויז,
הענגט איבער מיר, דעם לעצטן וואַנדאַל.
איך האָב פאַרפייניקט אַ קראַנקן גאַט –
איצט וואָש איך דאָס בלוט אַראָפּ פון קיבושצאל
ביים ערשטן זילבערנעם וואַסערפאַל.

די נביאים גייען אַרום אין לאַנד,
צו אויף די קעפּ און די קליידער צעריסן –
און קלינגען אין די גלעקער פון געוויסן.
און ווייסע בתולות מיט צווייגן אין די הענט
פילן אָן דאָס לאַנד מיט תפילה און געוויין.

און איך – אויף אַן איינזאַמען פעלזונשטיין
שפיל זיך מיטן ברוינעם סעפטעמבער-ווינט.
ביינאַכט וועל איך שלאָפן אויף אַ קופּע היי –
און מיר צופיסנס וועלן שלאָפן מיינע הינט.

ווי א מערדער

ווי א מערדער מיטן מעסער אין דער האַנט,
וואָס וואָרט אויף זיין קרבן שפעט ביינאַכט,
וואָרט איך אויף דיינע טריט, מיין גאַט.
זע, דיין גענאָד האָט נאָך קיינמאָל גישט געלאָכט
צו מיר, דעם אייניקל פון איסקאַריאָט.

דאָס בלוט, וואָס ברענט אויף מיינע הענט
פון דיינע נביאים, בין איך גרייט
צו באַצאָלן מיט מיינעם: — כאָטש דער פּרילינג
בלייט

און ס'פישופט דער פאַסטוך מיטן זילבער פון זיין
פלייט,
און כאָטש קיינער רופט מיך צום פאַרענטפער ניט.

נאָר איינמאָל דיך זען! נאָר איינמאָל זאָל
איך וויסן, צי דו ביסט באמת דאָ,
אַז דו קרוינסט באמת דעם צדיק מיט דיין ליכט
און אַז דיין הימל איז באמת בלאָ —
און איך וועל באַהאַלטן פאַר בושה מיין געזיכט.

און איך וועל די דרייסיק זילבערשטיק
צעוואַרפן אויף חפּקר מיטן ווינט,
און איך וועל באַרוועס צו דיר גיין צוריק
און וויינען פאַר דיר, ווי ס'וויינט אַ קינד,
וואָס טראַגט אויף זיך די שווערע קרוין פון זינד.

ווי אַ מערדער מיטן מעסער אין דער האַנט,
וואָס וואַרט אויף זיין קרבן שפּעט ביינאַכט,
וואַרט איך אויף דיינע טריט, מיין גאָט.
זע, דיין גענאָד האָט נאָך קיינמאָל נישט געלעבט
צו מיר, דעם אייניקל פון איסקאריאָט.

די באלאדע פון דעם אלטן גראף

איך ווייס, און אפשר ווייס איך נישט -
אפשר האָב איך זיך בלויו איינגערעדט:
ס'איז דאָ געווען דער אלטער גראָף,
ביינאָכט געשטאַנען ביי מיין בעט.

ער האָט געזאָגט: „דו הערסט די קראַץ,
וואָס פּלאַטערט הייזעריק אין ווינט-
ס'איז זי, ס'איז זי, מיין גאַלדן גליק,
מיין טאָכטער און מיין איינציק קינד.“

זי שטעלט זיך יעדע מיטן-נאָכט
אַנידער אויף מיין קראַנקן דאָך
און מיט דעם מינדסטן „קראַץ“ וועקט זי
מיך פון דעם טימסטן חלום וואָך:

„דו האָסט געטויט דעם פישער-יונג
און מיט דעם מעסער מיך געטויט.
זע, אויף דיין יעדן פינגער בליצט
אַ טראָפּן בלוט, ווי פּייער רויט.“

דערציילט האָט דאָס דער גראָף און ס'האָט
געציטערט אין זיין האַנט דער הוט,
אין כ'האָב געזען אויף יעדער האַנט
צוויי רויטע זיגלען, ווי פון בלוט.

ער האָט געזאָגט: „כ'האָב זיי געטויט.
זיי האָבן זיך צו ליב געהאַט.
איצט זאָג, פּאָעט, צי קען איך נאָך,
אויסקויפּן יענע בייזע טאַט?"

איך האָב געזאָגט: „פּאַראַן אַ שטריק,
פּאַראַן אַ טאַפּאַל און אַ ווינט.
זיי אַלע דריי נאָר קענען דיך
אויסקויפּן פּון דיין שווערער זינד.“

ער איז אַוועק מיט שטילע טריט,
געהויקערט ווי אַ גראַ געוויין,
און קיינער האָט דעם אַלטן גראַף
פּון דענסטמאַל מער אין דאָרף געזען.

איך ווייס, און אפשר ווייס איך נישט –
אפשר האָב איך זיך בלוזן איינגערעדט:
ס'איז דאָ געווען דער אַלטער גראַף,
ציינאַכט געשטאַנען ביי מיין בעט.

איך בין דער האַרבסט

איך בין דער האַרבסט אין טרייב אַהיים
די מידע סטאַדע שוואַרצע שאַף
און סאַרריגל זי אין שטאַל
אויף שטרוי אויף גאַלדענעם און שלאַף.

וואָס זאָגט דער ווינט צום עפּלבוים?
וואָס זאָגט דער שטערן צו דער נאַכט?
וואָס זאָגט דער גייער אויפן וועג,
וואָס גייט אַ טרויריקער און לאַכט?

זיי זאָגן, אַז דו ביסט דער האַר,
דער שטילסטער קיניג פּונם לאַנד
און זייער גורל ליגט ביי דיר
אַ רויטער פּאַדים אין דער האַנט.

— גיי, זאָג זיי, אַז איך בין גערעכט
און אַז איך שפּיל דאָ אויף מיין פּלייט
דעם צער פּון אַלע מידע טריט,
וואָס גייען צו מיר שטילערהייט.

— וואָס פינקלט דאָרט אין יענער שויב?
— אַ ליכט... אַ געל, דערשראָקן ליכט...
— סעפטעמבער-ווינט, דו גאַלדן קינד,
וואָס וויל פּון מיר דאָס געלע ליכט?

— מאַרושקאַ די ציגיינערטע
זי שפּינט פאַר זיר דאָס רעגן-העמד.
זי האָט דיך לייב נאָר, ווייל דו ביסט,
ווי זי, אַ פרעמדער אין דער פרעמד.

— גיי זאָג איר, אַז איך האָב פאַר איר
די שענסטע עפל אָנגעגרייט,
אַ שנירל רויטע קרעלן און —
אַ דין און פאַרביק וואַלקן-קלייד.

גיי זאָג איר, אַז איך האָב זי נישט
געקענט, נאָר תמיד זי געאַנט
און אָפט אין חלום מיינעם, אָפט
געפילט איר הייסע ברוינע האַנט.

גיי זאָג איר, אַז איך קום צו איר
און אַז איך האָב פאַר איר געגרייט
דעם שענסטן ניגון, — נאָר ער שלאָפּט
דערווייל נאָך אין מיין ברוינער פלייט.

שפינט די גראַע דעמערשפּין

שפינט די גראַע דעמערשפּין
ווייסע מידקייט אין איר שלייער.
ציגינער ציגדט אין סטעפּ אַ פּייער
און מורמלט ווערטער אָן אַ זין.

לויפט דער וועג אַהער, אַהין
און די נאַכט אין גלחס גאַרטן
וואַרפט מיט פּלינקע הענט די קאַרטן
דער יונגער שלאַנקער קיניגין:

„דאַמע קרייך און מלך פּיק -
האַרבסט-קרויטע בלעטער פאַלן,
לעמער וויינען אין די שטאַלן -
מלכה, האָסט פאַרשפּילט דיין גליק“.

איילט אַ ייד אין שול זיך פרום,
פּלאַנטערט ער און קען נישט גיין,
פאַרלויפט זיין באַרד מיט רויט געוויין -
קערט ער זיך דערשראַקן אום.

מאָך דאָס בלויזע פּענסטער צו -
פּייערווערים אויף די צווייגן
פּינטלעך ליכט אויף אונזער שווייגן
אין צעשטערן אונזער רוי.

פארהאנג ציטערט. לאַמיר שטייל
דאָס באַרוועטיגנין פון האַרבסט דערהערן,
שפּיל פון נאַכט און ווינט און שטערן -
טרויער-שפּיל, באַדויער-שפּיל.

זע, אין האַרץ פון מיטן-וואַלד
פינקלען גרינע אויגן - וועלן.
שרייט אַ וואַנדערער: „נאַט העלף!
נאָר די נאַכט איז שטום און קאַלט.

פאַר זיין גלויבן אין די שטערן
קומט ער איצטער אָפּ זיין שטראַף.
וויין נישט, מלכה. דיינע טרערן
יועלן ברענען אין מיין שלאָף.

שפיטאָל-באַלאַדע

אויפן באַרג טונקלע דאָס שפיטאָל,
זיבן בעריאָזקעס לויכטן אין טאָל.

שטילער, מטורף! דו הערסט, מען גייט
טריט באַרג-אַראָפּ — אַש פון פרייד.

צוויי קראַנקן-שוועסטערס פון שפיטאָל
פלאַטערן ווי פייגל אַראָפּ אין טאָל.

בלייבט די ערשטע אַ רגע שטיין:
„ס'אַראַ ווונדער ס'איז צו זיין אַליין“.

שטאַמלט די צווייטע, ווי נישט הי:
— איך בין אַ זילבערנע מעלאָדי,

פון אַן אַלטן ציגיינער אויסגעטראַכט
צום בלעטער-פאַלן פון אַ סעפטעמבער-נאַכט.

שטאַמלט די ערשטע שוועסטער: „איך בין
אַמאָל געווען אַ בלויע שפּין.“

איצט בין איך די קיניגין פון סאַנסיבאַר
און קאַטעווע ביז בלוט מיין אַלטן נאַר,

וואָס האָט מיט אַ סולן מויל מיט פרייד
אַ פלעק געמאַכט אויף מיין זיידן קלייד.

אויפן באַרג פאַרלעשט זיך דאָס שפיטאַל,
זיבן בעריאָוקעס לויכטן אין טאַל.

שטילער, מטורף! דו הערסט, מען גייט
טריט באַרג-אַראָפּ-אַש פון פרייד.

אַ נאַקעטער מענטש אין צעפאַרענע שיך
לויפט און שטאַמלט אַריין אין זיך:

— איך בין אַ פאַרלוירענע ליקוי-חמה
און האָב נישט קיין טאַטע מאַמע.

ווי איך זאָל נישט גיין, ווי איך זאָל נישט שטיין,
בין איך ווי דער רעגן אַליין.

זאָגט די ערשטע שוועסטער: — ליקוי-חמה, קום
און נעם מיך ביידע הענט אַרום.

איך בין דער ניגון ביי דיין קינדערוויג,
וואָס האָט דיך געוויגט אַהין און צוריק.

זאָגט די צווייטע שוועסטער: — ליקוי-חמה, קום,
און נעם מיך ביידע הענט אַרום.

איך בין דער שמייכל פון פאַרפישופטן קינד
און דאָס קלענסטע שוועסטערל פון סעפטעמבער-ווינט.

וויינט דער נאקעטער: „ווי איך זאָל נישט גיין,
בין איך ווי דער רעגן אַליין“.

אויסן באַרג לויכט אויף דאָס שפיטאַל
און די זיבן בעריאָזקעס פאַרלעשן זיך אין טאָל.

די באַלאַדע פון דעם ייד
וואָס איז געפאָרן אויפן יריד

קנאַקט מיטן בייטש'ן דריי מאָל דער ייד:
„וויאַ, פערדעלעך, וויאַ!“ – און אַוועק צום יריד.

ער גלעט זיך דאָס בערדל פאַר נחת און פרייד:
די כלה איז גרייט און דער נדן איז גרייט.

„וויאַ, פערדעלעך, וויאַ! איר האַרצינקע מיין,
נאָך חתונה-קליידער און ראָזשינקע-וויין!“

די פערדעלעך לויפן. אַ סומנע געוויין
לויפט נאָך נאָכן וואָגן: „ניין, טאַטעשי, ניין“.

נאָר ס'שמייכלט דער ייד, ווי ער וואַלט נישט
געהערט,

און הינטער אים לויפט ווי אַ שנירל די ארד.

אַ טייכל... אַ בריקל... אַ בוימל... פאַרביי –
זינגט זיך דאָס יידל: „טאַמדערעדאַי“.

די פערדעלעך לויפן. די נאַכט אַטעמט קאַלט
און מיט זיך צענויף מיטן רויש פונם וואַלד.

אַ טייכל... אַ בריקל... אַ בוימל... פאַרביי -
זינגט זיך דאָס יידל: „טאַמדערעדאַי“

די פּערדעלעך לויפן. די נאַכט אָטעמט קאַלט
און שיקט אים אַנטקייגן די ערשטע געשטאַלט:

„סוחרל מיין, סוחרל פיין,
כ'האַב דיר געבראַכט אַ קריגעלע וויין“.

פאַרשווינדט די געשטאַלט. קומט אַ צווייטע צו גיין
געבויגן און בלייך, ווי אַ ווערבע-געוויין:

„כ'האַב פאַר דיין טאַכטער גענייט און געגרייט
פון סאַמעט און אַטלעס דאָס חתונה-קלייד“.

פאַרשווינדט די געשטאַלט. קומט אַ דריטע צו גיין
מיט אַ קריגעלע אַש און בלייבט טרויעריק שטיין:

„סוחרל מיין, סוחרל פיין,
ווי האָסטו געלאָזן דאָס טעכטערל דיין ?

דאָס וואָסער פון טייכל איז אומעטיק-קלאָר,
דאָרט האָט זי געוואָשן די גאַלדענע האָר.

דאָס וואָסער פון טייכל איז אומעטיק זיס,
דאָרט האָט זי געוואָשן די קלאָר-ווייסע פיס“.

און איידער די דריטע געשטאַלט פאַרשווינדט,
צעשיט זי דאָס אַש אויפן קאַפּ פונם ווינט.

וויאָ, פּערדעלעך, וויאָ, איר טרויעריקע מיין,
פּאָך חתונה-קליידער און ראָזשינקע-וויין!

איך בין דער וועג קיין מערב

איך בין דער וועג קיין מערב,
דער בלאַנדער זונסאַרגאַנג,
דאָס ברוינע פּאַסטן-פּייפּל,
דער מידער אַוונט-קלאַנג.

גיי מיר נישט נאָך, מיין חבר -
מיין גיין איז אַ פאַרגיין;
הענג נישט דיין יונגן גלויבן
אויף מיין בלוי געוויין.

מיין שיינקייט איז אַ מעסער,
וואָס שניידט אין האַרץ אַריין,
מיין צער - צוויי בלויע ליפּן
איבער אַ קריגל וויין.

מיין בענקשאַפט - אַ ציגיינער
אין נאַכטיש-ווילדן סטעפּ,
אַ טויט צו ווייסע מאַמע
אויף טונקלע אַוונט-טרעפּ.

גיי מיר נישט נאָך, מיין חבר -
מיין גיין איז אַ פאַרגיין;
הענג נישט דיין יונגן גלויבן
אויף מיין בלוי געוויין.

מיין תאווה - אַ יונגע באַנע,
וואָס שטייט באַקעט ביים אַלטאַר
און שטרעקט הירע הייסע בריסטן
צו איר באַאָנדן באַר.

מיין פרייד - אַ רעגנבויען,
וואָס שימערט אין זונענגאַלד
און איז תמיד גרייט צו שטאַרבן,
וויבאַלד מען האָט זי האַלד.

מיין שנאה - אַ ווילדער רייטער,
וואָס האַלט אין האַנט אַ שטריק,
באָר שטאַט דעם שונא וואַרגט ער
באָר דאָס אייגענע גליק.

גיי מיר נישט באַך, מיין חבר -
מיין גיין איז אַ פאַרגיין;
הענג נישט דיין יונגן גלויבן
אויף מיין בלוי געוויין.

האַרבעט-פּאַלאַדע

מיין זיידע דער ערצבישאָף יאָהאַן מאַנגער
נידערט אַראָפּ פּונם קלויסטערבאַרג.

הויך און האַגער איז זיין געשטאַלט
און שמעקט מיט נאָוועמבער אין וואַלד.

הער איך מיין אַלטן זיידן גיין,
פאַרוואַנדל איך זיך אין אַ בלוי געוויין

פון אַ פאַסטוך, וואָס האָט זיין פייפל פאַרלוירן
צווישן יולי-ווינט און יולי-קאַרן.

ברומט דער זיידע: „אייניקל פאַרשייט,
ביסט נישט צו גאָט און נישט צו לייט!“

און ער שטרעקט אויס זיין מאַגערע האַנט צו מיר
און וויל מיך שלעפּן אין אַ מאַנאַסטיר.

פאַרוואַנדל איך זיך אין אַ טייך געשווינט,
וואָס רינט דורך האַרבעטיקע פעלדער און רינט.

ברומט דער זיידע: „אייניקל פאַרשייט,
ביסט נישט צו גאָט און נישט צו לייט!“

און ער שטרעקט אויס זיין מאָנערע האַנט צו טער-
און וויל מיך שלעפן אין אַ מאָנאַסטיר.

פאַרוואַנדל איך זיך אין אַ קלויסטער-קלאַנג
און ציטער אויף אַ ווערבע טיף און לאַנג.

שמייכלט דער זיידע און לאַזט זיך גיין
מיט צופרידענע טריט צוריק אַהיים:

„מיין אייניקל איז אַ קלויסטער-תפילה,
און די זשידל'אַקעס ווייסן נישט אפילו“.

אַקטאַבער

אַקטאַבער. מיין נשמה איז מיד.
דאָס נאַכט-ליד
פלאַטערט ווי אַ שוואַרצע פלעדערמוין
איבער דעם קליינעם הויז,
ווי דו וווינסט אינאיינעם מיט דער בלויער שפּין,
דו יונגע שלאַנקע קראַנקע קיניגין!

איך פלאַנטער דורך די גאַסן. דער האַרבסט,
אַן אַלטער מידער ציגינער,
שפּילט מיט אַ געלער ציטערנדיקער האַנט:
„די וואַנענדיקע שיינקייט פון דעם לאַנד
איז מיינע און דיינע, לייטאַי-פע,
דו שלאַנקער שיפורער פאַעט פון כינע!
כאַטש דיין מדינה
איז מיילין-ווייט, און די לבנה און דער טויט
האַבן דיך אין זייער פשוף-קרייז געפאַנגען.

„שיר השירים“ — דאָס געזאַנג פון די געזאַנגען
זשומעט אין מיין אַלטער מאַנדאַלין
ווי אַ גאַלדענע בין,
ווי דאָס זיידענע קלייד פון דער קיניגין,
וואָס לאָזט פלאַטערן אירע האַר אין ווינט,
אַ זילבערנער נעפל קושט אירע זינד,
וואָס בליען ווי אַ בינטל רויזן אין איר האַנט...“

סטאָפּ, ציגיינער, סטאָפּ!
 כ'האַב זיך דערמאַנט,
 אייגנטלעך שטאַם איך פון אַן אַנדער לאַנד,
 נאָר די גאַלדענע שטערן האָבן מיך פאַרפירט
 אין מלכות פון די קרעמער מיט די קרומע נעז.
 מיין מאַנטל פלאַטערט
 טרויעריק און שיין איבער פרעמדע וועגן.
 איז וועמען קען איך פרעגן,
 וואָס פאַראַ וועג ס'פירט צוריק
 צו די בלויע וואַסערן, צום פאַרלוירענעם גליק?

אַקטאַבער.

מיין נשמה איז מיד
 און די הויזן צעריסן
 און דער ווינט, דער היימישער באַלעבאַס,
 קושט מיך צערטלעך אין ווי-הייסט-מען-דאָס
 און פרוווט מיך טרייסטן
 מיט אַ מעשה פון אַ פרינץ אַ דערלייזטן,
 וואָס האָט נאָך וואָגל און וואַנדער געפונען זיין היים.
 וואָס אמת, איז אמת: די מעשה איז ווונדערלעך שיין—
 אָט אין אַ גאַלדענעם פאַלאַץ און אָט
 אין אַ כאַטע פון לייב.

אַקטאַבער, מיין נשמה איז מיד
 און דעמערט ווי אַ פויגל, ווי אַ ליד
 אויף דיין קאַלטער און פרעמדער האַנט

מיר זענען פרעמד די ווערבעס פון דעם
 דאָזיקן לאַנד!

סעפטעמבער

סעפטעמבער. אויפן האַרבסטיקן באַלקאָן
זיצט די קליינע פּרינצעסין לי.
וואָס וויל זי
פון דער לבנה, וואָס פּינקלט רויט
אויף איר זילבערנעם דאָך?

זי פּלאַפלט אינטים מיטן טויט,
וואָס וואַגלט אַרום אויפן שליאַך
און שפּינט צו איר זיינע וועגן;
זי פּלאַפלט אינטים מיטן רעגן,
וואָס ליגט אין אַ וואַלקן געפאַנגען.

דער דיכטער טו-פו איז אַוועקגעגאַנגען
קלויבן. די האַרבסטיקע שטערן אין וואַלד,
באַזינגען די האַרבסטיקע שיינקייט פון ווינט.
נאָר דעם האַרבסט, וואָס בלייבט אין מיין געשטאַלט
און פּינקלט מיט גאַלד אויף מיינע הענט,
האַט ער נישט געזען און נישט דערקענט.

סעפטעמבער. אויפן האַרבסטיקן באַלקאָן
זיצט די קליינע פּרינצעסין לי.
וואָס וויל זי
פון דער לבנה, וואָס פּינקלט רויט
אויף איר זילבערנעם דאָך?

זי וויל א סך, א סך
הערן, זען און פארשטיין.
למשל - דאָס געוויין,
וואָס שלאָפט אין אַ האַרבסטיקער פלייט,
וואָס אַ פאַסטוך האָט פאַרלוירן
אויפן וועג צום קיניגרייך פון די זיבן טרויערן.

למשל דאָס נאָגנדיקע וואָיען פון וועלף
צו די שטערן אַרויף
אין אַ ווייסער סעפטעמבער-נאַכט
און די נשמה פון דעם הייליקן מאַנדאַרין,
וואָס האָט קינמאַל נישט געוויינט און נישט געלאַכט.

למשל דעם ציטער פון איר זיידענעם קלייד
ביים מינדסטן באַריר
פון אַ ווייסער סעפטעמבער-נאַכט.
און צוואָס האָט דער שיכור, דער פאַעט פון יאַס
זי אינגאַנצן אויסגעטראַכט?
און וואָס איז דער מין, וואָס ער האָט דערביי
געמיינט?

פּסס... די קליינע פּרינצעסין וויינט.

דעמערונג-פאלאדע

זיצן זיבן אלטע יידן אויף גראַע טרעפּ
און וויגן שווער אין ווינט די ווייסע קעפּ.

הינטער זיי דער קאַרשנבוים צעבלײט
מיט פּרילינג, מיט חלום און מיט צווייט.

אַ פּלאַטערל - אַ גאַלדענער טראָפּן ליכט
פּלאַטערט פאַרביי פאַר יעדערנס געזיכט.

אַ גאַלדן בלענדעניש, פון קיינעם נישט דערגרייכט,
און אלטע אויגן ווערן אומצטיק און פייכט.

הויבט איינער פון די יידן אויף די האַנט:
„קינדער, אָן עפעס זיך דערמאַנט... דערמאַנט...“

און די דערמאַנונג פינקל ווי אַ קרוין.
„איין רגע... וואַרט... און אָט פאַרגעסן שוין!“

זיבן ווייסע בערד ציטערן מיד -
נאָוועמבער-גאַלד, נאָוועמבער-צער, נאָוועמבער-ליד.

זיבן ווייסע קעפּ - ליכטיקע, ווי שניי,
און איינער הויבט דעם פינגער אויף: אָט זע!

א סוחר'ל שטייט אין סאמע מיט פון מארק
און גלאַצט פארגאפט אַרויף צום קלויסטערבאַר.

ווי ס'פינקלט אַ גאַלדענע קרוין און ברענט
די אַוונט-זון. דאָס סוחר'ל שטרעקט די הענט

אַרויף, אַרויף. די קרוין נעמט לעשן זיך, פאַרגיין
און לָאָזט דאָס סוחר'ל אַליין מיט זיין געוויין.

זיבן אַלטע יידן שמייכלען אומעטיק און קלוג
און איינער גיט אַ טרונק פון דעמער-קרוג.

אַ צווייטער שטעלט זיך אויף, ס'פינקלט זיין געוואָנט
און ער דאַוונט מערב פאַר דער טונקעלער וואַנט.

און אַלע, אַלע שטייען פאַרכטיק און פאַרטראַכט
און שפּרינגען דריי מאָל קדוש קעגן נאַכט.

פון פראָסטן לייִונט

פון פראָסטן לייִונט איז מיין געצעלט.
טעפטעמבער! אויף דיין גאלדענעם האָרן
שפיל איך אויס דעם טרויער פונם פעלד.

אַ ווייטער האָז ליגט אין מידן קאַרן
און האַרכט, הערט די אויערן אויפגעשטעלט.
זיין פחד, מיין טרויער און דאָס ליד –
דריי בלאַע שאַטנס אין אַ ווינקל וועלט.

סיפיליט

גאָוועמבער. אויפן לייכטיקן בולוואַר
אַ יונגערהייט ענאַנט. שאַרפער, דינער רעגן.
אַ שלאַנקע דאַמע פּלאַטערט אים אַנטקעגן,
אַהעפטן זיך די שאַטנס אויפן טראַטוואַר.

אין אירע אויגן בלייבט אַ בלאַנדער צער.
נאָר אירע לייפן שמייכלען און זיי פרעגן:
"הער לייטנאַנט, אַזוי שפעט ביינאַכט אין רעגן?"
אַ רויטער בליצלעאַמפּ ווינקט אַריין אין באַר.

ליכט. מוזיק. אַן אַלטער דיריגענט
אין שוואַרצן סמאָקינג שליידערט מיט די הענט
אַ ווילד געוויין נאָך ליבע און נאָך גליק.

אויף אַ מאַרמאָרטישל צוויי באַקאלן וויין.
דער לייטנאַנט קוקט זיך אין זיין דאַמע איין -
און שוידערט אויף און פאַלט אין זיך צוריק.

שליממזל

די פרוי אָן האָר שטייט ביים קיָלן שפיגל
און ליינט מיט טרערן דורך איר יחוס-בריוו.
דער ברוינער פאַריק הענגט אַ ביסל שיף
און אויף איר לעבן ברענט אַ שוואַרצער זיגל.

אַנטקעגן אין שענק „צום גאַלדענעם קריגל“
שיכורט אַ יונגער און ווילדער פּאַעט.
ער האָט זיך מיט אַ סעפטעמבער-נאַכט פאַרוועט,
ווער פון זיי ס'האַט שטאַרקערע פליגל.

דער אומזין קריכט ווי אַ שוואַרצע שפּין
און ציט זיינע פעדים אַהער, אַהין –
אַ דעמער-שפּיל פון וויין און פעטש און טרערן.

אַ ברוין ציגיינערל קניט און בעט ביים ווינט
מיט טרערן פון אַן אכזר און אַ קינד:
„גיב אָפּ, שליממזל, מיינע גאַלדענע שטערן“.

מאָדנע שטיל

דאָס בלאַנדע מיידל ביים שפינראָד טראַכט:
„ווי מאָדנע שטיל די זון פאַרגייט.“
און ס'כישופט אַ פאַסטוך פון זיין ברוינער פלייט
אַרויס אַ ווייסע שטערן-נאַכט.

שוין לאַנג, שוין לאַנג האָט זי גישט געלאַכט.
אין בלומענטאָפּ שטאַרבט אַ לעצטע פרייד,
אַ גאַלדענע טרער פּינקלט אויף איר קלייד
און מאָדנע שטיל שטייט נעבן איר די נאַכט.

און מאָדנע שטיל קוקן זיך ביידע אָן
(אין גאַרטן האָט פאַרבליט דער רויטער מאָן).
און מאָדנע שטיל ציטערן זייערע הענט:

„שוועסטער, דו ווייסט? – און אָפּגעהאַקט.
דער געלער וואַנטזייגער טיקט און טאַקט
און ס'זויאַנען די שאַטנס אויף די ווענט.“

איציק מאנגער

ער האָט ליב די שטערן, ווייל זיי זענען פרעמד,
און האָט פיינט דאָס אייגענע טרויעריקע ווייב.
ער פאַרגוואַלטיקט יעדע נאַכט איר ווייסן לייב
און צערייסט פאַר כעס אויף זיך אַליין דאָס העמד.

לויטן מיליטער-רעגיסטער איז ער אַ פשוטער סאָלדאַט,
ציוויל - אַ ווילד-צעבליטער עפּלבוים;
אין חלום פאַרברענט ער קאַרטאַגאַ און רוים
און געפינט די פרינצעסין, וואָס ער האָט אַמאָל געהאַט.

היסטערישע פרויען זאָגן, ער איז שוין,
און פאַראַטן אים און לאָזן אים אַליין;
זיין טרויערקלייד איז תמיד שאַרלאַך-רויט.

ביי אַ גלעזל וויין ווערט ער סענטימענטאַל
און זינגט רומענישע דאַינעס, די שענסטע פון איבעראַל,
און איז מקנא נאָוואַליסן פאַר זיין שיינעם טויט.

ציגיינער-פאלאדע

— אַלטע ציגיינערטע אויפן וועג,
אָט האָסטו מיין האַנט!
טרעף, ווער בין איך, אין וואָס פאַר אַ לאַנד
איז געשטאַנען מיין וויג
אין צי וועט מיך אָט דער טונקעלער שליאַך
נאָך פירן אַהיים צוריק?

די ציגיינערטע שאַקלט דעם ווייסן קאַפּ
טרויריק אַהין און אַהער —
און וואַרפט די קאַרטן: „מלך פיק —
וואָס מיינט דאָס און וואָס איז דער מער?
דיין טאַטע פאַרמאַגט אַ גאַלדענע קרוין,
דיין מאַמע — אַ זילבערנע טרער“.

דער פרעמדער וואַנדערער איז בלייך,
זיינע אויגן פינקלען שאַרף.
דער נאָוועמבער-ווינט שפּרינגט פון בוים צו בוים
און שפּילט אויף זיין געלן פאַרלאַטעטן טרוים,
ווי אויף אַ קראַנקער האַרץ —
און וואַרפט צוויי טרויריקע שטערן אַראָפּ
אין אַ ווייטן, פרעמדן דאַרף.

די ציגיינערטע שאַקלט דעם ווייסן קאַפּ
טרויריק אַהין און אַהער —

און ווארפט די קארטן: „מלכה טרעף -
וואָס מיינט דאָס און וואָס איז דער מער?
דעם מילנערס טאָכטער שלאָפט אין קילן טייך,
וואָס רינגלט אַרום דיין קיניגרייך.
דעם מילנערס טאָכטער וועט שוין נישט זען
די האַרבסטיקע שטערן מער.

דער אַלטער מילנער וואָגלט אַרום
און וויינט זיך די אויגן אויס;
דריי שוואַרצע קראָען פלאַטערן אום
איבער זיין פאַרלאָזטן הויז
און שיקן אַ קללה דיר מיטן ווינט:
דו הערסט זי אין וואַיען פון די וועלף
און אין בילן פון די הינט.

דער פרעמדער וואַנדערער איז בלייך,
זיינע אויגן פינקלען שאַרף.
דער נאַוומבער-ווינט שפּרינגט פון בוים צו בוים
און שפילט אויף זיין געלן פאַרלאַטעטן טרוים,
ווי אויף אַ קראַנקער האַרף -
און וואַרפט צוויי טרויעריקע שטערן אַראָפּ
אין אַ ווייטן, פרעמדן דאַרף.

פיבערט דער פרעמדער: „אַלטע, הער!
איך בין אַזוי מיד, אַזוי מיד.
לאָז לייגן אין דיינע שאַטנס מיין קאָפּ
און זינג מיר אַ ווינגליד...
שאַ... שטילער... דו הערסט? אַ ווייטער פּויגל
פליט דורך מיין געמיט.“

די ציגינערטע שאַקלט דעם ווייסן קאַפּ
טרויריק אַהין און אַהער:
„אַ וויסער פּויגל דורך דיין געמיט –
וואָס מיינט דאָס און וואָס איז דער מער?
די טויטע טאַכטער פּון מילדער האָט
זיך פאַרבענקט אין געקומען אַהער.“

די לאַנדשאַפט פיבערט... „דו הערטט דעם קריי?
דאָס קרייט מיין שוואַרצער האָן.
איצט וועל איך דיר קאַכן אַ געטראַנק
פּון רויטן גיפטיקן מאָן.
די שאַטנס זענען ווייך –
אַנטקעגן דער לבנה פיבערט דיין גוף
און דיין פנים איז מאָדנע בלייך.“

זי טאַנצט אַרום קעסל זיבן מאָל
אַהין, אַהער, אַהין;
זשומעט דער קעסל פאַמעלעך, ווי
ס'זשומעט אין פעלד אַ בין.
שטאַרקער און שטאַרקער – און מען הערט
מיט ווילדע פליגל איבער דער ערד:
אַ טשאַטע ווילדגענוז פליין.

דער פרעמדער שמייכלט. פאַר אים שפּרייט
זיך אויס אַ דעמערלאַנד;
דורך בלאַע גראַזן רוישט אַ קלייד
און ס'גלעט אַ ווייסע האַנט
אַ סאַרנע מיט גאַלדענע אויגן...
ער אַטעמט שווער... די ציגינערטע שטייט
איבער אים, ווי אַ ווערבע געבויגן – –

שיינע מארושקא, צום וויפלטן מאָל
בעט איך דיך: זינג נישט דאָס ליד!
שרעק נישט מיט די שאַטנס פון סטעפ
איבער דיין קראַנקן ייד!
איצט וועל איך שוין הערן אַ גאַנצע נאַכט,
ווי דעם מילנערס טאַכטער פלייט
אין אַ קרייז אַרום מיין געלעגער,
און איך וועל ליגן פאַר איר אויף די קני
ווי אַ פאַראַיאַריקע האַרבסט-מעלאָדי -
צו וואָס טויג עס דיר, אַ שטייגער?

דו ווילדס! דו שלעכטס!

פארגראָבן מיין געוויין

פאָרגראָבן מיין געוויין אין אַ קופּע מיסט -
איצט וואָרט איך מיט קלאָרע אויגן אויף דער נאַכט.
איז וואָס, אַז אויף די בוימער זיצט און לאַכט
דער האַרבסט, ווי אַ חולה ביים פענסטער פון
שפיטאַל!
אַז איך האָב שוין זיין געלעכטער געהערט אַמאָל,
בעת איך בין געשטאַנען אונטער זון און ווינט
און געלעסטערט דעם נביא און געשפיגן אויפן
קינד!

גאַט, מיין גאַט! איך האָב זיך שוין געשפּילט
מיט די בריסטן פון אַ זונה און דעם זונפאַרגאַנג.
מיט טרויער, מיט בלענדזעניש און מיט שרעק -
און אַ הינט בין איך, אויב ס'טוט מיר באַנג!
איצט וואָרט איך מיט קלאָרע אויגן אויף דער נאַכט.
פאַרנאַרטלט מיט חוצפה און מיט ווינט,
גרייט, אויב זי וועט נישט מיין ווילן טון,
צו שפּיען אויף איר, ווי אויפן נביא און דעם
קינד.

די באַלאַדע פון דעם יונגן סאַלדאַט
און דעם בעקערס טעכטערל

שטייט פאַרן קיניגס טויער
אַ זעלנער אויף דער וואַך,
הערט ער אַ פויגל זינגען
אויפן קיניגס דאַך:
„דעם בעקערס טעכטערל האָט שוואַרצע האַר“.

„ניין, דו האָסט אַ טעות,
איך ווייס עס בעסער פאַר דיר:
איך האָב זי ערשט געכטן געזען
בייטאָג אַ זייגער פיר –
דעם בעקערס טעכטערל האָט גאַלדענע האַר“.

הערט, וואָס ס'קען פאַסירן.
גייט דורך אַ גענעראַל:
„וואָס טוטטו אַזוי פייפן,
ווי ביי די פערד אין שטאַל
אַדער ווי אַ ציגיינער אין ווילדן סטעפּז“

סאַלוטירט אים שוין דער זעלנער
מיטן שווערד אין דער האַנט:
„דער פויגל האָט געהאַט אַ טעות,
האַב איך אים דערמאַנט,
אַז דעם בעקערס טעכטערל האָט גאַלדענע האַר“.

שרייט דער גענעראל אַ בייזער:
„וואָס גייט עס מיך דען אָן!
דו וועסט אין קאַרצער ליגן,
ביז וואָנען ס'קרייט דער האָן
וואָס גייט מיך דער בעקער מיט זיין זונה אָן!

פאַכט דער סאָלדאַט אַ ווילדער
מיט דער בלאַנקער שווערד,
אַ בליץ - און ס'ליגט דער גענעראל
אַ טויטער אויף דער ערד,
זאָ וואָהר איך לעב - אַ טויטער אויף דער ערד.

פירט מען דעם זעלנער אין תפיסה
און די תליה איז שוין גרייט...
אַ שטריק... אַ צי, אַ צאַפּל...
און ס'וויקלט איין דער טויט
דעם יונגן סאָלדאַט אין זיין מאַנטל.

גו, און דעם בעקערס טאַכטער?
זי שטייט פאַרן שפיגל און פלעכט
מיט וויסע פינגער די לאַנגע צעפּ:
„דער סאָלדאַט איז געווען גערעכט -
איך האָב טאַקע גאַלדענע האָר“.

כעלעמער באַלאַדע

כעלעם איז, ווי איר ווייסט, אַ שטאַט
און גאַט איז, ווי איר ווייסט, אַ פּאָטער
און אײך, דער לעצטער כעלעמער,
שפיל דאָס לידל פאַרן קאַטער.

מיטן-נאַכט. דער אַלטער רב
זיצט און קנייטשט דעם הויכן שטערן.
וואָס-זשע טוט דער אַלטער רב
אַזוי שפעט ביינאַכט באַקלערן?

שוין דריטהאַלבן וואָכן, גאַט ! -
ס'איז בפירוש אַ סכנה -
האַט זיך (ראַמאַנטישער שליממזל!)
נישט באַוויון די לבנה.

פלוצים הויבט ער אויף דעם קאַפּ:
פאַרן טויער הירושען פערד
און ס'פליען אין שטוב אַריין
שליחים צוויי מיט רויטע בערד.

„רבי! מיר... נאָך יענע וואָך
אין דער וועלט אַרויסגעגאַנגען
און מיר האָבן די לבנה
אין אַ פרעמדן דאָרף געפאַנגען.“

אין אַ פּאָס מיט וואַסער זי
ווי אַ פּריצטע געלעגן,
האַבן מיר דאָס פּאָס פּאַרקלאַפּט
און אוועק - דער היים אַנטקעגן.

און געטאַסקעט עס אַהער
און געבראַכט אַהער צו טראַגן.
שטייט דער רב, פאַר לויטער פּרייד
קען ער זיי קיין וואָרט נישט זאָגן.

„קומט רבותי, לאַמיר גיין!“
גיין איז גיין - און מען גייט:
נעבן רב דער ראש הקהל,
הינטער זיי גייט קינד און קייט.

„אַט דאָס פעסל?“ - און דער רב
הויבט דעם דעקל מיטן שטעקן:
ער וויל חלילה די לבנה
אַזוי שפעט ביינאַכט נישט שרעקן.

„בערל, זעסטו?“ - „איך זע נישט גאַרנישט.“
ווי איז זי?“ - „ווייזט אויס, אַנטרינען
אויפן וועג.“ און איין שליח
איז אויפן אָרט אַראָפּ פון זינען.

און דער איינער דאָס בין איך.
דו דערקענסט מיך, טאַטע-פּאַטער?
זע, איך שפּיל אַן אַלטן ניגון
פאַר אַן אַלטן בלינדן קאַטער.

כ'ועל אויפשטיין מאָרגן

כ'ועל אויפשטיין מאָרגן אינדערפרי
און וועל אַרויסגיין אויפן וועג
און זען די אבליקרוינען פון
די לעצטע, מידע זומערטעג.

איך בין אַליין אַמאָל געווען
אַ זומערטאָג און כ'האַב פאַרשווענדט
מיין הויפן גאָלד, מיין הויפן לייכט
מיט גלויביקע און לייכטע הענט.

און בין דערנאָך אין אייגן בלוט
פאַרגאַנגען אויף אַ סקירדע היי,
און ס'האַט אַ צווייטער זומערטאָג
אויפגעלויכטן אויף מיין וויי.

און איצט דערקענט מיך קיינער נישט,
מיין שטראַל, מיין צאַפּל און מיין לייכט,
מיין גאָלד, מיין ציטער און מיין בלוט,
מיין ערשט און שטראַלנדיק געזיכט.

נאָר איך אַליין דערקען זיך אָפּט -
איצט אין מיין טויזנטטער געשטאַלט -
אַמאָל נאָך אין אַ טראַפּן זון,
וואָס פינקלט אויף אַ צווייג אין וואַלד.

אַמאָל אין צאַפּל פון אַ רויו, אין זשומען פון אַ געלער בין און אין אַ גענזל אויפן פעלד, וואָס לויפט און ווייסט נישט וואָהין.

אַמאָל דערקען איך זיך, מיין גאָט, אין זינדיק-רויטן גלי פון מאָן, אין טראָפן טוי, וואָס פאַלט אַראָפּ פאַרטאָג אויף פליגל פון אַ האָן.

כ'וועל אויפשטיין מאָרגן אינדערפרי און וועל אַרויסגיין אויפן וועג און זען די אבֿל-קרוינען פון די לעצטע, מידע זומערטענ.

איך בין אַליין אַמאָל געווען אַ זומערטאָג און כ'האַב פאַרשווענדט מיין הויפן גאַלד, מיין הויפן לייכט מיט גלויביקע און לייכטע הענט.

צי ווייסטו ווער דער וואָלקן

צי ווייסטו, ווער דער וואָלקן איז?
ס'איז דערזעלבער וואַנדערער,
וואָס איז געווען דאָ יענע וואָך
אין אַ געשטאַלט אָן אַנדערער.

געזעסן דאָ ביי אונזער טיש,
געטרונקען ביר און מעד
און טיפּע, שטילע, גאַלדענע רייד
אין זיך אַריינגערעדט.

פון ווינטן, וועלכע קרייצן זיך,
פון שטערן-בלי-פאַרבלי —
ביז ס'האַט אין אונזער שויב געקלאַפּט
דער בלויער אינדערפרי.

צי ווייסטו, ווער דער פויגל איז?
ס'איז דערזעלבער וואַנדערער,
וואָס איז ערשט נעכטן דאָ געווען
אין אַ געשטאַלט אָן אַנדערער.

געשטאַנען דאָ אויף אונזער שוועל
מיט שטויב אויף זיינע שיך,
די גראַע טאַרבע אין דער האַנט
און שטיל גערעדט צו זיך.

פון וועגן, וועלכע קרייצן זיך
און בלאַנדזען דורך דער וועלט,
פון פריילינגען, וואָס האַלזען זיך
אויף בוים און טייך און פעלד.

פון זומערן, וואָס גייען אויף
זוי בלאַנדע מאַמעס שטיף,
פון האַרבסטן, וואָס זיי טוילען זיך
אין זייער שאַטן קיל.

פון ווונדער און פון וואַנדערן,
פון בליען און פאָרגיין,
פון קומען נאָך אַמאָל צוריק
נאָך שענער, ווי געווען.

נו, זיי נישט טרויעריק, גאָלדן קינד
ס'וועט דער זעלבער וואַנדערער
קומען נאָך אַמאָל צו אונז
אין אַ געשטאַלט אַן אַנדערער.

שלאַמליד:

איך וועל דיך נישט אויפֿוועקן,
סיידן אַ פּויגל,
וואָס ווייסט, דו האָסט גאַלדענע אויגן.
ער וועט זיך שטעלן אויף דיין בעט:
ער האָט זיך מיט אַ יוני-נאַכט פּאַרוועט
(זי איז שיין און גאווהדיק אָן אַ שיעור),
אַז דו ביסט טויזנט מאָל שענער פּון איר.

איך וועל דיך נישט אויפֿוועקן,
סיידן אַ ווינט,
וואָס וועט אַריין דורך אַ שפּאַרע געשווינד.
טו עפעס אַ ווינט,
וואָס וויל וויסן, צי ס'איז שענערס פּאַראַן
פּון וואַלקנס, שטערן און הינט.

איך וועל דיך נישט אויפֿוועקן,
סיידן אַ בוימ,
וואָס וועט רוישן צו שטאַרק אין דיין טרוים.
דער בוימ איז דער עלטסטער בוימ אין וואַלד,
אַ קיימאָלן פּון טויזנט יאָר אַלט.
טו עפעס אַ בוימ,
וואָס וויל וויסן, צי ס'איז שענערס פּאַראַן
פּון זיין רויש, פּון זיין בלי, פּון זיין טרוים.

איך וועל דרך נישט אויפוועקן,
סיידן א רעגן,
וואָס וועט קומען אַ גרויער פון וועגן און שטעגן
און קלאַפֿן אין שויב מיט די פינגער.
דער רעגן איז גאָר נאָך אַ יונגער.
ערשט נעכטן איז ער אַ פרינץ געווען,
היינט איז ער פאַרפישופט: איין שמייכל פון דיר—
און ער ווערט צוריק, וואָס געווען.

איך וועל דרך נישט אויפוועקן,
סיידן אַ מלאך,
וואָס וועט קומען צו פליען פון אַ מהלך
אויף אַ ווייסן לבנה-שטראַל
און קניען ביי דיין געלעגער
און זינגען: „שוועסטער, שוועסטערל מיין!
וואָס קען נאָך שענער און שענער זיין
פון דיר און פון מיר“.

שאַ, איך וועל מיט אַ גאַלדענעם ריגל
פאַריגלען די טיר.

פעטלער-לעגענדע

זיצן דריי בעטלער אויטן טונקעלען שליאך
און ווייסן, אז די וואַלקנס זענען זייער דאך.

און ווייסן, אז דער ווינט, וואָס שלאָפט אין פעלד,
איז אַ באַרוועסער אורח אויף דער וועלט.

און דער פויגל, וואָס הענגט אויף זיין צווייגל מיד,
איז איין טראַפעלע ווינציקער פון זיין ליד.

קוקט דער ערשטער אויף זיינע גראַע שיך
און מורמלט צו זיך און אַריין אין זיך:

„הינטערן ראַנד פון דער שוואַרצער מיל,
פון דער שוואַרצער מיל, רינט אַ וואַסער שטיל.“

איז גוט צו שלאָפן ביי זיין קילן ברעג
און אויסצושלאָפן די מידע טעג.“

קוקט דער צווייטער אויף זיינע גראַע שיך
און מורמלט צו זיך און אַריין אין זיך:

„ס'גליסט זיך מיר איצטער אין דערפל גיין,
נאָר דער גוי האָט אַ בייטש און דער הונט האָט ציין.“

וועל איך שוין בלייבן אויפן וועג אדאָ
און וויגן און פאָרוויגן מיין מידע שעה?:"

נאָר ס'שווייגט דער דריטער טיף אין זיך אַריין
און ס'שמעקט זיין שווייגן מיט קאָרן און מיט וויין.

מיט ביידע הענט פאַרשטעלט ער דאָס געזיכט
און צווישן די פינגער בליצט דורך אַ ליכט.

און מיט אָפענע אויגן הערן זיך איין די צוויי,
ווי ס'פאַלט זיין שווייגן אויפן פעלד ווי שניי:

„אַרעמקייט, דו מיין קיניגרייך!
דו ביסט אַי די ווערבע, אי דער טייך.

דו ביסט מיין אָפרו און דו ביסט מיין עול,
מיין ליכטיק געזאַנג אויף אַ טונקל קול.

דו ביסט די תפילה אין קריי פונם האָן
און די גאַלדענע בין אויבן רויטן מאָן.

מיט אָפענע אויגן הערן זיך איין די צוויי,
ווי ס'פאַלט זיין שווייגן אויפן פעלד ווי שניי.

פאַקט דער דריטער זיין בינטל צענויף
און גרינג, ווי אַ פויגל, הויבט ער זיך אויף.

און לאַזט זיך גיין מיט פאַמעלעכע טריט
און נעמט אַ שאַטן ווי אַ זכר מיט.

און הינטער אים גייען געבויגן די צוויי
אין טרינקען זיין שווייגן, וואָס פאַלט ווי שניי.

די באלאַדע פון דעם פאָדעלאַיער רב

דער אַלטער רב פון פאָדעלאַי:
האַט פאַרקנייטשט דעם שטערן און געזאָגט אַזוי:
„פון אַלע וועגן גענענט די נאַכט.
מיט וואָס האַסטו, ייד, דעם טאָג פאַרבראַכט?“

מיט שטיַלע הענט צינדט ער אָן אַ לייכט,
ווערט שאַרף באַלויכטן זיין מיד געזיכט,
און ביי יעדן ריר פון זיינע הענט
ציטערן די שאַטנס אויף די ווענט:
„געדאַוונט, געדאָגהט און געקלאָגט
אויף גלות השכינה און תהלים געזאָגט.“
און וויי! זיין האַרץ ווערט שווער און פאַרקלעמט:
מיט צער דעם הייליקן מיטוואָך פאַרשעמט.

ער טוט זיך די זיידענע זשופעצע אָן
און דעם שבתדיקן שטריימל טוט ער אָן
און לאָזט זיך גיין מיט פאַמעלעכע טריט.
ער זעט: דער הימל מיט שטערן באַשיט,
ווי מיט זילבערנעם מאָן. „אַ נס... אַ נס...
אַ לויב צו זיין נאָמען! נאָך נישט פאַרשעמט
מיט מיין טרויער דעם גאַנצן מעת-לעת.“

ער זעט: אַ לאַמטערן ציטערט אין ווינט
און שפּילט זיך מיט זיך, ווי ס'שפּילן זיך הינט

מיט די אייגענע שאַטנט ערב נאַכט.
ער זעט, ווי אַ פּורמאַן פּאַיעט זיין פּערד
ביים טונקעלען ברונעם. ער זעט און הערט
דאָס אָונט-ליד פּון דער שוואַלב, וואָס איז וואָך
און פּלאַטערט אַ בלאַע פּון דאָך צו דאָך.

דער אַלטער רב פּון פּאָדעלאָי
האַט פּאַרקנייטשט דעם שטערן און געזאָגט אַזוי:
„אַז וויל איז צו מיר, וואָס איך גיי און טרעט
איבער דער ערד, ווי אין אַ געבעט“.

ער גייט און זיין באַרד פּלאַטערט אין ווינט.
אַט זיצט אויף אַ שוועל אַ פּאַרגעסן קינד –
שטוינט ער און שטוינט... ביז ס'ווערן פּלינד
די אויגן זיינע. איז וואָס איז דער מער?
אַז ס'ווערט דאָס האַרץ אויף אַ רגע נישט שווער.
טאַפט ער מיטן שטעקן ווייטער דעם וועג,
ווייל הייליק זענען אַלע נעכט און טעג.

אַט פּילט ער דאָס פּעלד. אַט הערט ער דעם טייך.
די פּיס זיינע טאַנצן דעם בורא אַ שבח
אַרום די בוימער, וואָס שטייען ביים ברעג
און היטן אין באַהיטן די שיינקייט פּון וועג.

שטאַרקער און שטאַרקער, ביז ס'פּילט דער ייד
די פּחות פּאַרגיין. פּאַרמאַטערט און מיד
פּאַלט ער אָועק, אַזוי ווי ס'וואָלט
די קאָסע צעשניטן אַ זאַנג פּון גאָלד.

געגענט די מיטן-נאכט שטיל און פארקלערט
און בויגט צו דעם קאפ צו דעם ייד אויף
דער ערד:

„וואָס שטאַמלסטו, ייד?“

„די הערסט נישט — איך זינג“.

„דיין פנים איז בלייך!“ —

„אַבער ס'האַרץ איז מיר גרינג“.

„ס'פיבערט דיין גוף!“ — „ווייל איז מיר: ס'האַט
מיין שטערן באַרירט דעם אָטעם פון גאָט“.
„זאָג ווידוי!“ — „איך קען נישט זאָגן, ניין!
ווייל ווידוי איז צער און צער איז געוויין,
און געוויין פאַלט אויף דער ערד ווי אַ פלעק,
וואָס גנבעט דעם חן פונם ווונדער אַוועק“.

דער אַלטער רב פון פּאָדעלאָאי
האַט אָפגעענטפערט דער נאכט אַזוי
און איז אויסגעגאַנגען. די לבנה איז רויט
אַדורכגעגאַנגען און געשמייכלט שטיל:
„אויף אַלע מיינע ליבע אַזאָ מין טויט“.

די באַלאַדע פֿון דעם הייליקן אָוונט-ברויט

וואָלקן שטורעמט איבער וואָלקן. שטורעמווינט.
דורכן טונקעלן פענסטער קוקט אַרויס אַ קינד.

טראָפּ, טראָפּ, טראָפּ. שווערע טראָפּנס קלאַפּן אויפן דאַך:
„זע, טאַטע, אורחים קומען מיטן שליאַך“.

דער יונגער קאָואַל עפנט ברייט די טיר:
„גוטן אָוונט, אורחים, קומט אַריין צו מיר.“

אַ ווינקל איז פאַראַן. דער טיש געגרייט.
נעמט אָן פאַר ליב אונזער אַרעם ברויט.“

האַלב טונקל איז אין צימער, אַרויכיק לעמפל ברענט,
צען אורחים-שאַטנס וויגן זיך אויף ווענט.

נאָר אין טונקעלסטן ווינקל אַ ליכטיק קינדער-ראַד
און די מאַמע דערציילט פֿון גאַטס גענאָד:

„...איז דער בעטלער גענאָגען אַ טאָג מיט אַ נאַכט.
געקומען צום פאַלאַץ, דאָס טויער פאַרמאַכט.“

האַט דער בעטלער געגעבן דאָס רינגל אַ דריי,
זענען געקומען צו פֿליען מלאכים צוויי.

האַט איינער געעפנט די זילבערנע טיר
און דער צווייטער - די גאָלדענע טיר.

האַט דער בעטלער געלאָכט און פאַריאַנט די נויט
און געהאַט שוין צו זעט אי וויין, אי ברויט..."

האַלב טונקל דאָס צימער. דער טיש איז געגרייט,
ניין אורחים ברומען: „שוין שפעט! שוין שפעט!"

נאָר ס'שטייט דער צענטער מיט אַ לויטער געזיכט
און איבער זיין קאָפּ בליצט אויף אַ ליכט.

און ער הויבט אויף די הענט און בענטשט די נויט
און בענטשט די לעגענדע פון וויין און ברויט.

די באַלאַדע פֿון דער ווערבע

קניט דאָס מיידל פאַרן צלם און וויינט:
„ליבער הער יעזוס מיין!
באַשער פאַר אונזער אָרעמער שטוב
ברויט און ליכט און וויין –
פאַר אונזער אָרעמער, גראַעוּר שטוב ברויט און
ליכט און וויין“.

זאָגט הער יעזוס: „ס'זאָל געשען,
וואָס דיין מויל באַגערט;
וואָס דיין לייפ האָט נאָר דערמאָנט,
זאָל זיין פאַר דיר באַשערט –
וואָס דיין לייפ האָט נאָר דערמאָנט, זאָל זיין
פאַר דיר באַשערט“.

„איז האַסטו, הער יעזוס, מיר באַשערט
ברויט און ליכט און וויין,
טאָ לאַז דאָס גאַלדענע פייגעלע גליק
אויף תמיד ביי מיר זיין –
לאַז מיין געליבטן פֿון דער פרעמד אויף תמיד
ציי מיר זיין“.

זיפצט הער יעזוס דריי מאָל אָפּ:
„רו אַרעם, אַרעם קינד!
דיין געליבטער האָט זיין לעבן פאַרשפּילט

אויף נאכט און ים און ווינט".
זימצט הער יעזוס דריי מאָל אָפּ: „דו אָרעם,
אָרעם קינד!"

„און האָט מיין געליבטער זיין לעבן פאַרשפּילט
אויף נאכט און ים און ווינט —
טאָ ברענג אויף אַ רגע אים אָהער
אויף די פּליגלעך פון דעם ווינט.
פאַרנעם מיין טרער און ברענג אים אָהער
אויף די פּליגלעך פונם ווינט."*

און זע, פון דער טיפער נאכט אַרויס,
פון אַ ווייטן פרעמדן לאַנד,
גענענט איר געליבטער זיך צו איר,
געהילט אין אַ ווייטן געוואַנט —
נענטער און נענטער, ווי אַ גרויס פון אַ ווייטן
לאַנד.

זאָגט איר געליבטער: „איך האָב געבענקט
יאָר-אויס יאָר-אין, מיין קינד" —
און קישט איר דריי מאָל די אויגן אויס,
ווערן אירע אויגן בלינד.
און קישט איר דריימאָל די אויגן אויס, ווערן
אירע אויגן בלינד.

זאָגט איר געליבטער: „איך האָב געגאַרט" —
און נעמט זי פעסט אַרום
און קושט זי דריימאָל אויפן מויל,
יערן אירע ליפן שטום.

ווערט דער שמייכל אויף איר לים אויף אייביק
און אייביק שטובם.

זאגט איר געליבטער: „איך וואָב געגאָרט“ –
און קישט איר דאָס האַרץ אַרויס,
דאָס שטילע גאַלדענע מיידל־האַרץ
קושט ער פון איר אַרויס –
און הענגט עס אויף אַ ווערבע אויף, ווי אַ לבנה
גרויס.

און ס'וויינט די ווערבע יעדע נאַכט:
„ליבער הער יעזוס מיין!
באַשער פאַר יעדער אַרעמער שטוב
ברויט און ליכט און וויין
און לאָז דאָס גאַלדענע פייגעליע גליק כאָטש
אַ רגע ביי זיי זיין“.

פאלאדע

סעפטעמבער. די שלאנקע דאמע אין גרין
פלאטערט איבערן טראַטראַר פארביי.

זי ווייסט, אז דער קארשן-בוים האָט פאַרבליט
און אַמאָל, אַמאָל איז געוועזן מאַי.

אויף קלויסטער-טרעפּ ליגט דער דולער וואַסיל,
די ווייסע באָרד צעפאַטלט פון ווינט.

ער אָטעמט טיף. זיין נשמה שמעקט
מיט שוואַרצע אָזשענעס ווי טינט.

זאָגט די שלאנקע דאמע אין גרין:
„ברודער, קום און לאָמיר גיין.“

גאַס־לאַמטערנס ציטערן פאַרביי,
און יעדער לאַמטערן איז אַליין.

שמייכלט דער דולער: „שוועסטער, דו זעסט,
מיט אַמאָל איז געוואָרן וואַלד —

און איך בין די גרויסע פינסטערניש.
האַסט איז שוין מיליאָנען יאָרן אַלט.“

שטאַמלט די שלאַנקע דאַמע אין גרין:
„זע, ס'איז טאַקע געוואָרן וואַלד -

און דו ביסט די גרויסע פינסטערניש,
וואָס איז שוין מיליאָנען יאָרן אַלט.

און דו (זי כליפּעט, ווי אַ פלייט)
דו... דו... דו... און ווער בין איך זי?

„דיך.. דין האָב איך אויסגעטראַכט
מיט שוואַרצע צעפּ און גאַלדענע שיך“.

„צוואַקס! איך האָב מורא... לאַז מיך אָפּ -
איך וויל צוריק אין ישוב גיין“.

לאַכט דער דולער: „אַז אויף דער ערד
איז גאָר קיינמאָל קיין ישוב נישט געווען.

גאָר איך און דער וואַלד און די מחנה וועלן
און אַלע לויערן אויף דיר“.

פיבערט די דאַמע: „ס'זענען טאַקע וועלן
און אַלע גייען זיי אויף מיר“.

זי פאַלט אויף די קני: „זיי מוחל, האַר,
פאַר אַלע, אַלע מיינע זינד -

פאַר דעם קאַרשן-בוים, וואָס האָט פאַרברענט
און פאַר דעם באַליידיקטן פּרילינג-ווינט“.

אויף קלויסטער-טרעם ליגט דער דולער וואַסער
אין נעבן אים וויינט די דאַמע אין גרין.

אַנטקעגן אויף נאַסע דעכער קריכט
אַן אַלעס, מיאוסע שפּין - דער באַגין.

שטערן-גלויבער

מיטן-נאכט. די גלויבער אין די שטערן
גייען מיט מידע טריט אַהיים.
מאַנסאַרדעס ווינקען. ציגל. צער און ליים.
טוינקעלע קאַרידאַרן. אַ שטיל פאַרלוירן ווערן.

זיי ליגן אויף די בעטן און זיי הערן
טיף אין זיך אַ מאַדנע שטיל געוויין;
זיי זעען די אייגענע בענקשאַפט שטיין
מיט קראַנקע פליגל און מיט גאַלדענע טרערן.

זיי חלומען: סטעפ. דער הייליקער גייסט
גייט מיט אַ טאַרבע אַרום און רייסט
שוואַרצע יאַגדעס פאַר זיין האַרטן ברויט.

לעגענדע מיט בלאַע צייכנס אונטער די אויגן,
צעשפרייט דינע פליגל ווי אַ רעגנבוין
און הייליק מיט אַלע דינע פאַרבן אַנזער נויט.

ווינט - מיין חבר, וועג

ווינט - מיין חבר, וועג!
מיר האָבן שוין אַלע געזען
דעם בליץ פאַרציקן אַ שטילע שטוב,
וואָס שטייט אויפן פעלד אַליין -
און אַלע דריי האָבן מיר געזאָגט:
- הייליק טרויעריק און שיין.

ווינט - מיין חבר, וועג!
מיר האָבן שוין אַלע געהערט
דעם פלירט פון אַ גאַלדענעם שמעטערלינג.
מיט דער גרינער ערוי
און ווי די נאַכט מיט איין פינגער בלויו
האַט אים אָפגעמעקט און צעשטערט!

ווינט - מיין חבר, וועג!
מיר האָבן שוין אַלע געזען
אַ זקן צווישן קברים-גראָז
שטיל און פאַרכטיק גיין -
און אַלע דריי האָבן מיר געזאָגט:
- הייליק, טרויעריק און שיין.

ווינט - מיין חבר, וועג!
מיר האָבן שוין אַלע געהערט
דאָס געלעכטער, וואָס קינדער הענגן אויף-

אויף ווייסע זידע-בערר,
און מיט ווייסע אין שוואַרצע בענדער באַצירט
אין וואָגן געשפּאַנטע פּערד.

ווינט - מיין חבר, וועג!
מיר האָבן שוין אַלע געזען,
ווי מאַמע-אויגן צינדן זיך אָן
ביים מינדסטן קינד-געוויין -
און דאָס אייגענע קינד מיט שטייפּע טריט
נאָך איר לוייה גיין.

ווינט - מיין חבר, וועג!
טאָ וואָסזשע איז דער מער?
אַז אויף אַלע וועגן איז געגאַנגען גאָט
און גייט שוין איצט נישט מער -
ווינט טאַקע אין אונזער טאַרבע אַריין
דאָס גלויביקע אויג א טרער.

נאָויעמבער-באַלאַדע

מיטן-נאַכט.

די דאַמע מיטן רויטן שירעם אין האַנט
פּלאַטערט איבערן טונקעלן טראַטואַר
און הינטער איר אינקאָגניטאַ
דער אַלטער קיניג
און זיין עקסצעלענץ דער נאַר.

דער קיניג פּאַליט

איבער אַ צעשוויבערטן בעטלער-קינד,
וואָס שלאַפּט אויפן האַרבסטיקן אַספּאַליט
און חלומט פון אַ טאַרבע. זון און ווינט
און זעט אין זיין קיניגרייך פון נויט,
ווי ס'רינט און רינט
אַ ריטשקע מילך און ווי ס'בליט
אַ הייסע פיראַמידע קאַרן-ברויט.

די דאַמע לאַכט.

דער נאַר גיט דעם קיניג די האַנט -
קאַמאַנדאַ: „איינס, צוויי, דריי“
שניידט דורך דאָס אויער פון דער מיטן-נאַכט
אויף... אויף... אויף-שטאַנד!

דער קיניג טוט אָן די רויטע קרוין,
דאָס רויטע מיצל - דער נאַר,

און די דאָמע מיטן רויטן שירעם אין דער האַנט
פּלאַטערט ווידער איבער טוינקאַלן טראָטוואַר.

פאַרויט -

די דאָמע מיטן רויטן שירעם אין דער האַנט,
הינטער איר - דער קעניג,
הינטער בידע - דער נאַר.
דריי רויטע קרוינען אין געיעג -
ווער זאָגט, ס'איז וועניג?

נאַס-לאַמטערנס טרעטן אָפּ דעם וועג,
אָן אַלטע מויער מאַכט אַ רעוועראַנס,
קליינע פענסטערלעך קוקן פאַרגאַפּט
- גייסטער שפּיל - גייסטערטאַנץ.

מיט צמאַל - סטאַפּ!
דריי מעסערס בליצן שאַרף,
דריי מאַסקעס פינקלען ביז,
ווערטער קלינגען קאַלט
אין קרייצן זיך הייס.

דער קיניג איז בלייך, ווי דער טויט
און מורמלט: „סאַראַט!“
מיט אַ מאַל שרייט ער אויס:
„בענעראַל! סאַלאַט!“

דריי מעסערס בליצן שאַרף -
ער פאַלט אַנידער: זויף די קני:
„חאָט קען איך אייך געבן

מער ווי מיין רויטע פארזשאווערטע קרוין
פאר מיין פארזשאווערט לעבן?"

די דאמע מיטן רויטן שירעם אין דער האנט
פאלט אויף די קני
און שטאמלט: „איך בין פון הי, פון נישט הי.
איך האב א בעט, א שלאנקן גוף און א הייסע נאכט
און גארנישט מער.
געמאכט?"

געמאכט!

דער נאָר שטייט גרייט,
דאָס מיידל פלאַמט רויט -
מעסער... מאַסקע... פאַראַט...
קיניג... קורווע... טויט..
מיט אַמאָל שרייט ער אויס:
„איך גיב מיין געלעכטער!"

דריי מעסערס בליצן שאַרף,
דריי מאַסקעס קוקן ביי,
מאַסקע קעגן מאַסקע -
גאַט גערעכטער!

די באַלאַדע פון דער לעצטער קיניגין

„קיניגין! איך ווארט אויף דין באַפעל.
דיין חיל ליגט צעשמעטערט אויפן וועג,
אַ שוואַרצער פויגל כליפעט אין דין קרוין
און געצייילטע זענען דינע טעג.“

די קיניגין שטייט אַ בלייכע און שטום
און ס'ציטערט נערוועז איר ווייסע האַנט,
און אירע אויגן בלאַנדזען אום —
צוויי בלאַע שוואַלפן איבערן לאַנד.

„קיניגין! איך ווארט אויף דין באַפעל.
דער וואַגן שטייט אַ גרייטער שוין אין הויף.
אַ שוואַרצער פויגל כליפעט אין דין קרוין
און וואַרנט: „קיניגין, אַנטלויף! אַנטלויף!“

די קיניגין שטייט אַ בלייכע און שטום
און ס'ציטערט נערוועז איר איידלע האַנט,
און אירע אויגן בלאַנדזען אום —
צוויי בלאַע שוואַלפן איבערן לאַנד.

„קיניגין! אַ וואַלד מיט באַיאַגעטן בליצט
נענטער און נענטער צו דין שלאָס אַהער.
וואָס איז קעגן צאָרן פון דעם פאַלק,
קיניגין, דין שטילע, ווייסע טרער?“

די קיניגין שטייט אַ בלייכע און שטום
און ס'פּיבערט איר דינע, ווייסע האַנט,
און אירע אויגן בלאַנדזען אום –
צוויי בלאַע שוואַלבן איבערן לאַנד.

„צווישן צאָרן פון דעם פּאַלק און דער קיניגין
זאָל משפטן גאָט, ווער ס'איז גערעכט.
נאָר איידער ס'שטאַרבט די לעצטע קיניגין,
מוז שטאַרבן איר לעצטער געטרייער קנעכט.“

זי כאַפט דעם קיניגשאַל. אַ בלייך – און ס'פּאַלט
דער קנעכט אַ טויטער נעבן אירע פּיס.
זי פיבערט דערשראָקן: „קוק נישט אויף מיר.
פאַרמאָך דיינע אויגן – פאַרשליס, פאַרשליס.“

זי לויפט צום פענסטער צו. דאָס מעסער בליצט.
אין איר ווייסער פיבערנדיקער האַנט,
און אירע אויגן בלאַנדזען אום –
צוויי בלאַע שוואַלבן איבערן לאַנד.

איך דער פרינץ

איך, דער פרינץ און דער ציגיינער, זאָג:
פאַר אייערע טויערן שטיי איך גרייט.
אין מיין צימבל שלאָפט אַ קיניגרייך,
וואָס צאַנקט און וועט שטאַרבן נישט-געקרוינטערהייט.
ס'איז גענוג, אַז דער פיליסטער מיטן פליך
זאָל זאָגן דורכן פענסטער פון זיין ווילע: „שיין!“
אַז איך זאָל צעשמעטערן דעם צימבל אָן דער וואַנט
און צעבייסן ביז בלוט די ליפן מיט די ציין.

גאָט, מיין גאָט! צו וואָס האָטו געזאַלעבט
מיין גוף מיט לידער און מיין קאָפּ מיט פרייד?
צו וואָס האָסטו מיר געגעבן דעם בעטלער-זאַק,
די אויסגעקרומטע שיך און דאָס הפקר-קלייד?
כדי איך זאָל קומען אין אַט דער טראַכט
און פאַרוואַנדלען דיין חלום אין געוויין?
כדי איך זאָל זאָגן צו אַלע ווינטן: גאַכט
און נישט האָבן קיין היים, וו אַהיימצוגיין?

גאָט! דייע שטערן האָבן מיך גענאַרט
און דיין וועג, דיין שטעג, דיין סטעפּ איז פּרעמד!
גאַענט איז מיר נאָר די ווערבע נעבן טייך
און די לויז, וואָס הונגערט אין מיין העמד.
גאַענט איז מיר דער שטורעם, ווען ער טאַפּט
מיט הייסע פינגער מיין דערשראָקן לייב,

און שטרויכלט און פאָלט און באַהעפט זיך
מיט דער ערד,
ווי אַ שיפור מיט זיין הייסן ווייב.

דער שטורעם האָט זיין נעסט, און איך, מיין גאָט,
וואָ זאָל איך ווענדן איצטער מיינע טריט?
אַז אַלע פייגל האָט דער האַרבסט געטויט
און ס'פרעסן די ווערים אויף דאָס גאָלד פון ליד.
אפּשר צו מיין מאַמעס קראַנקן בעט,
וואָ זי ליגט שוין דאָס דריטע יאָר געלעמט?
נאָר ווי קען איך טרעטן אויף איר שוועל,
אַז כ'האַב איר ליבע צעטרעטן און פאַרשעמט.

QUO VADIS MANGER?

די בלאַדע פון די בלאַע קריגלעך

דעם אַנדענק פון מיין
מאַמע

מיט בלאַע קריגלעך אין די מידע הענט
שוועבן ווייסע מאַמעס צו צום ברוגען:
אפשר וועלן זיי דאָס גאַלדענע מול
אין זיין טונקעלער טיף געפינען -
נאָר ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

קומט אַ ווייסער פויגל צו פליען
און מאַכט אַ ראָד אַרום די ווייסע קעפּ:
דאָס גאַלדענע מול שלאַפט אין מירמל-שלאַס
אויף ניין-מאַל-ניין באַגילדטע מירמל-טרעפּ" -
נאָר ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

קומט אַ גראַעזער פויגל צו פליען:
דאָס מול וויינט אין אַ גראַעזער כאַטע,
א ביזע שטיפּמאַמע פייניקט עס
און אין קאָרטן פאַרהוילעט עס דער טאַטע" -
נאָר ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

קומט אַ שוואַרצער פויגל צו פליען
און בלייבט אויפן ראַנד פון ברוגעם שטיין:

„דאָס גאַלדענע מזל שלאַפט אין טיפען פעלד
אַליין אונטער אַ גראָען מצבה-שטיין“ –
נאָר ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

זאָגט די ערשטע פון די מאַמעס שטיל:
„דאָס גאַלדענע מזל וואַרט און איז שוין נאָוונט.
לאַמיר-זשע גיין און נעמען עס אַהיים
אין זכות פונם רויטן אלול-אַוונט“ –
נאָר ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

זאָגט די צווייטע פון די מאַמעס שטיל:
„אפשר אין זכות פונם ערשטן שטערן,
וואָס אונזערע אויגן האָבן נאָך דערלעבט...“
און דאָס שטערן-טיכל פאַרשאַטנט אירע טרערן –
נאָר ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

זאָגט די דריטע פון די מאַמעס שטיל:
„אפשר אין זכות פון די גאַלדענע האָר
פון אונזערע אייניקלעך וועלן מיר דערזען
דעם גאַלדענעם חלום אויף דער וואָר“ –
נאָר ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

מיט בלאַע קריגלעך אין די מידע הענט
גייען ווייסע מאַמעס בלייך דערשראָקן
און זייער גיין דורכן טונקעלן דאָרף
איז ווי אַ גיין אין תשעה-באב אין זאָקן –
און ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

און הינטער זיי צערינגט דאָס דאָרף, דער טייך.
זיי ווייסן נאָר איינס: אַוועק, אַוועק פון דאַנען.

פרעגט זיי בחרם, צי ווייסן זיי נאָך איצט,
ווי זייערע וויגן זענען צאמאַל געשטאַנען" –
ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

און הינטער זיי צערינט די בריק, די מיל.
זיי ווייסן נאָר איינס: אַוועק, אַוועק פון דאַנען.
פרעגט זיי בחרם, צי ווייסן זיי נאָך איצט,
ווי זייער ליבע האָט געבליט און ס'איז
דער קאַרשן-בוים געשטאַנען –
ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

ווייטער און ווייטער. אָט בלייבן זיי שוין שטיין
ביים ערשטן קבר און זייערע אויגן גלאַנצן,
ביז ס'קראַקעט אַ סאָווע פונם טונקעלן צווייג
און הייסט דאָס ערשטע מצוה-טענצל טאַנצן –
ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

טאַנצן די מאַמעס שטילינקע און בלייך,
ווי בת-מלכות, וואָס האָבן ערשט געפונען
צוריק דעם וועג צו זייער פאַטערס שלאָס,
ווי ס'פּינקלט זיין קרוין ווי זיבן זונען –
נאָר ס'ציטערן די קריגלעך אין די מידע הענט.

שטאַרקער און שטאַרקער. ביז די מיטן-נאַכט
רוימט איין אַ סוד: „צייט זיך שלאָסן לייגן“
און מיט שטילע מידע סאַמעטענע פינגער
מאַכט זי יעדער מאַמע צו די אויגן –
און ס'פאַלן די קריגלעך פון די מידע הענט.

די לבנה גייט אויף... פארגייט... דער מאָרגן-שטערן
צייטיקט אַ ניי און בלוי באַגינען.
און די ווייסע מאַמעס, וואָס שלאַפן מיד,
ווערן ווי רויך מיט דער נאַכט צערינען -
און ס'וויינען די קריגלעך נאָך די מידע הענט.

און איך, וואָס האָב דאָס דאָזיקע ליד געמאַכט,
ווייס נישט אַליין, וואָס כ'האַב געזונגען.
דאָס שטילע גיין פון מאַמעס דורכן דאָרף
האַט ווי אַ זילבערנער טרויער אין מיר אַפגעקלונגען
און דאָס געוויין פון די קריגלעך אויף דער ערד.

די באַלאַדע פון דעם שנירל שטערן

רבותי, איך וועל איך זינגען א ליד,
דאָס ליד פונם טרויעריקן גליק,
וואָס פלאַטערט ווי אַ פויגל פאַרביי
און קערט זיך נישט אום צוריק.

אין יאָס, דער שטילער און שיינער שטאַם,
מיט אַלטע שוהלעך באַחנט
(אזוי שטייט געשריבן, איך האָב עס אַמאָל
מיט די אייגענע אויגן געליינט),

האַט געלעבט אַן אַלטער און פרומער ייד
מיטן נאָמען רב מיכעלע בלאַט,
און ס'האַט דער אַלטער און פרומער ייד
איין-אין-איינציקע טאַכטער געהאַט,

אַ יאָר גייט פאַרביי, דאָס צווייטע קומט,
קומט און גייט און פאַרשווינדט —
און ס'איז די טאַכטער געוואַקסן שנעל
און שלאַנק, ווי אַ סאַסנע אין ווינט.

און ס'האַט געשמייכלט דער אַלטער ייד,
ווען ס'האַט געקלאַפט אין דער טיר
דער פּרילינג מיט אַ בינטל בעז,
דאָס ער האָט געבראַכט פאַר איר.

און ס'האט געשמייכלט דער אלטער ייד,
ווען שפעט אין אַ בלאָער נאַכט
האָט רויטע קאַלינעס צו איר בעט
דער קיניג זומער געבראַכט.

נאָר אַז דער האַרבסט האָט אָנגעקלאַפט,
האָט אויפגעצייטערט דער ייד,
ווען ס'האַבן געקלונגען די רעגן-טריט:
די יוגנט פאַרגייט און פאַרפלייט.

אַ יאָר גייט פאַרביי, דאָס צווייטע קומט,
קומט און גייט און פאַרשווינדט —
און ס'איז די טאָכטער געוואַקסן שנעל
און שלאַנק, ווי אַ סאַסנע אין ווינט.

נאָר איינמאָל אין אַ ווייסער נאַכט
האָט אין איר חלום גענענט אַ שטאַפעט
אין אַ זיידן העמד אַוועקגעלייגט
אויף איר איינזאַמען בעט.

און אַז דער ייד האָט זיך אויפגעכאַפט
צו שחרית אין דער פרי,
איז אַ שנירל שטערן געהאַנגען אין שויב,
ווי אַ זילבערנע מעלאָדי.

און פאַרן שפיגל איז געשטאַנען שלאַנק
די טאָכטער אין זיידענעם העמד,
די אויגן אָפן, זי הענט אויפן האַרץ,
ווייט און טרויעריק און פרעמד.

דער טאָג איז אַוועק. די צווייטע נאַכט
האַט ווידער גענענט דער שטאַפעט
און אַ גאַלדענע קרוין אַוועקגעלייגט
אויף איר איינזאַמען בעט.

און אַז דער ייד האָט זיך אויפגעכאַפט
צו שחרית אינדערפרי,
איז אַ שנירל שטערן געהאַנגען אין שויב,
ווי אַ זילבערנע מעלאָדי.

און פאַרן שפיגל איז געשטאַנען שלאַנק
די טאַכטער אין זיידענעם העמד,
די גאַלדענע קרוין אויפן שוואַרצן קאַפּ,
ווייט און טרויעריק און פרעמד.

און תיכף האָט פאַרשטאַנען דער ייד,
אַז דער חלום האָט אָפגעשיידט
דאָט איינציקע ווונדער פון זיין לייב, -
האַט ער צעריסן זיין קלייד

און אַש אויפן ווייסן קאַפּ געשיט
און קדיש פרום געזאָגט.
זענען בלייכער געוואָרן די שטערן אין שויב,
וואָס מער דער טאָג האָט געטאַגט.

און באַרוועס איבערן ווייסן שניי
מיט דער קרוין און דעם זיידענעם העמד
איז די טאַכטער אַוועק מיט שטילע טריט
שטיל און טרויעריק און פרעמד.

האַרבעט

סעפטעמבער. דער ציגיינער און די נאַכטיגאַל
ווייסן זיך נישט וווּ אַהינצוטאָן.

אַ לבנה-גייער שלאַפט ביים קילן טייך
פון אַלע חלומות אויסגעטאָן.

אַפעליאַ, קראַנקע אַפעליאַ!

די מידקייט אין אַ זיידן שפיצן-העמד
גלעט מיט די פינגער דאָס גראַע טאַל,

זי גלעט און זאָגט שפרוכן און זי וועקט
דאָס בלאַע ווונדער פון אַמאַל.

אַפעליאַ, קראַנקע אַפעליאַ!

זי גרינע אויגן פון דער סעפטעמבער-נאַכט
קוקן מיך דורך אַלע שויבן אָן.

אין די אויגן – געוויין פון ווילדע קעץ.
וואָס גייען אינז די דאָזיקע אויגן אָן?

לאָמיר אַנטלויפֿן! וווּ אַנטלויפֿט מען, וווּ?
דער בלינדער לאַמטערן שטייט און וואַכט,
און די טירן און פענסטער זענען צו -

טו תשובה, אַפעליאַ!

פון אַלאַדינס בלאַען כישוף-לאַמטער
האַט זיך דאָס ווונדער אַפגעטאָן,

און דער ציגיינער און די נאַכטיגאַל
ווייסן זיך נישט וווּ אהינצוטאָן -

און איציק מאַנגער שלאַפט אויפן האַרטן דייל
פון אַלע חלומות אויסגעטאָן.

איינואם

קיינער ווייסט נישט, וואָס איך זאָג,
קיינער ווייסט נישט, וואָס איך וויל -
זיבן מיזלעך מיט אַ מויז
שלאָפן אויפן דיל.

זיבן מיזלעך מיט אַ מויז
זענען, דוכט זיך, אַכט -
טו איך אָן דעם קאָפעליש
און זאָג: „אַ גוטע נאַכט“.

טו איך אָן דעם קאָפעליש
און איך לאָז זיך גיין.
ווי זשע גייט מען שפעט ביינאַכט
אייניקער אַליין?

שטייט אַ שענק אין מיטן מאַרק.
ווינקט צו מיר: „דו יאָלד!
כ׳האַב אַ פעסעלע מיט ווין,
אַ פעסעלע מיט גאַלד“.

עפן שנעל איך אויף די טיר
און איך פאַל אַריין:
„אַ גוט יום-טוב אַלע אייך,
ווער איר זאָלט נישט זיין!“

קיינער ווייסט נישט, וואָס איך זאָג,
קיינער ווייסט נישט, וואָס איך וויל -
צוויי שיפורים מיט אַ פּלאַש
שלאָפן אויפן דיל.

צוויי שיפורים מיט אַ פּלאַש
זענען, דוכט זיך, דריי.
זיין אַ פּערטער דאָ אין שפּיל
לוינט זיך? - נישט פּראַי.

טו איך אָן רעם קאַפעלוש
און איך לאָז זיך גיין.
וויזשע גייט מען שפּעט ביינאַכט
אייניקער אַליין?

באַלענדע אין צע-דער

— וואָהין אַזוי שפּעט ביינאַכט, רב ייד?
דער וועג איז טונקעל און דאָס דאַרף איז ווייט.
די שעה איז מיינע און פאַר אַלע די,
וואָס זענען נישט צו גאָט און נישט צו לייט.
פּשיאַ קרעוו, רב ייד!

שטאַמלט דער ייד מיט דער זילבערנער באָרד:
„אַט אַזוי, מען גייט אין דער וועלט אַריין.
וואָס דען זאָל מען טאָן, אַז דאָס שטיבל לייגט
פאַרגאַסן מיט רויטן לבנה-שיין
און מיט האַרבסטקן צווייט?“

שמייכלט דער לאַבוס: „העי, רב ייד!
דיין באָרד איז ווייס און דיינע פיס זענען שוואַך.
קער זיך אַזם אַהיים, קיינער דאַרף דיך נישט,
אַ חוץ די שמערן, וואָס סווישטשען אויף דיין דאַך.
פּשיאַ קרעוו, רב ייד!

שטאַמלט דער ייד מיט דער זילבערנער באָרד:
„אַט אַזוי, מען גייט, אפשר מוז מען גיין,
און אפשר אַ רגע פאַרן שלאָף
וועל איך אויף די וועגן מיין גאָט דערזען.
אפשר, ווער ווייסט?“

לייגט דער לאָבוו צוויי פינגער אין מויל
און גיט אַ רויטן פייף צו דער נאַכט,
אַז ס'טרייסלט די סאַסנע מיט איר קרוין
און ווי זילבערנע שיפלעך שווימען זאַכט
די כמאַרעס פאַרביי.

און אין יעדן זילבערנעם שיפל זיצט
אַ נאַקעטע פרוי און ווינקט מיט דער האַנט,
אַזוי ווי ס'ווינקט אַ מלכה, וואָס פאַרט
אויף תמיד אַוועק פון איר אייגענעם לאַנד
אַזוי טרויעריק און מיד.

שטאַמלט דער ייד: „ס'איז זנות און געוויין,
וואָס האַבן מיינע אַלטע אויגן פאַרבליענדט.
נאָר איך שטיי און וואַרט אויף דער מיט פון וועג
און חי צוויי תפילות שטרעק איך מיינע הענט
צו דיר, מיין גאַט!“

לייגט דער לאָבוס צוויי פינגער אין מויל
און גיט אַ צווייטן פייף צו דער נאַכט,
אַז ס'טרייסלט די סאַסנע מיט איר קרוין
און ווי זילבערנע שיפלעך שווימען זאַכט
נייע כמאַרעס פאַרביי.

און אין יעדן זילבערנעם שיפל זיצט
אַ קינד מיט אַ שטיקל ברויט אין האַנט
און הינטער זיי לויפט אַ תפיסה נאָך:
„גנבה! גנבה! שפּאַט און שאַנד!
שפּאַט און שאַנד!“

שטאַמלט דער ייד: „ס'איז נויט און געוויין,
וואָס האָבן מיינע אַלטע אויגן פאַרבליענדט.
נאָר איך שטיי און וואַרט אויף דער מיט פון וועג.
און ווי צוויי תפילות שטרעק איך מיינע הענט
צו דיר, מיין גאָט!“

לייגט דער לאָבוס צוויי פינגער אין מויל
און גיט דעם לעצטן פייף צו דער נאַכט,
אַז ס'טרייסלט די סאָסנע מיט איר קרוין
און פיבערט און ציטערט און ווייגט און לאַכט:
פאַרן פחד, וואָס קומט.

אויף טונקעלע פערד אַ מחנה רייט
נענטער און נענטער. צווישן די ציין
בליצן שטאַלענע מצמערס שאַרף –
און הינטער זיי שנירלעך בלוט און געוויין
פאַרטרינקן דעם וועג.

שטאַמלט דער ייד: „ס'איז מאַרד און געוויין,
וואָס האָבן מיינע אַלטע אויגן פאַרבליענדט.
נאָר איך שטיי און וואַרט אויף דער מיט פון וועג.
און ווי צוויי תפילות שטרעק איך מיינע הענט
צו דיר, מיין גאָט!“

שמייכלט דער לאָבוס: „העי, רב ייד!
גיי אַהיים צו דיין כּאָטע פון ציגל און ליים.
אַז דריי מאָל האָט זיך דיר גאָט אַנטפלעקט
און דיינע אויגן האָבן אים נישט געזען –
איז פשיאָ קרעוו, רב ייד!“

גייט דער ייד מיט פאַרלאָשענע טריט
צו ס'פלאַטערט זיין ווייסע באָרד אין ווינט:
„אַז דריי מאָל האָט זיך גאָט אַנטפלעקט –
אין דער זונה, דעם מערדער און דעם קינד, –
איז עקט זיך די וועלט“.

איצט זיצט ער ביים לעמפל און מיט געלע הענט
פלעכט ער אַ שטריק. מאָרגן ביינאַכט
וועט ער הענגען מיטן פנים צו דעם ווינט –
בעת די שטערן וועלן סווישטשען אויף זיין דאָך.
פשיאַ קרעוו, רב ייד!

סאַנקט בעש"ט

נאַטלעך

זיצט דער בעל שם קעגן מיטן-נאַכט
אין זיין חדר מיוחד און ער טראַכט:
„די נאַכט איז הייליק, טיף און שיין,
אַז אפילו דער מענטש, וואָס גייט אַליין
באַרוועס איבער אַ פרעמדן לאַנד,
פילט איבער זיך גאַטס בלאַע האַנט“.

ער הויבט זיך אויף און בלייבט פלוצים שטיין:
אין פענסטער ציטערט אַ דין געוויין.
ווער וויינט ביינאַכט, ווער וויינט אַצינד,
ווען ס'שלאָפט דער פויגל און ס'שלאָפט דער ווינט,
ווען ס'שלאָפט די כאַטע און ס'שלאָפט דער וואַלד?
ווער טרייבט פון זיין חלום אַוועק דאָס גאַלד?
„הער – זאָגט ער צום פרעמדן געוויין געווענדט –
קום און ווער אַנטשלאָפן אויף מיינע הענט“.

נאָר ס'ציטערט דאָס געוויין ווי אַ פידל דין,
דין ווי דאָס שפינגעוועב פון אַ שפין,
דין ווי די גסיסה פון אַ קינד,
וואָס פאַרוואַרפט דאָס קעפל אויפן ווינט.

עפנט דער בעל שם די טיר און גייט
געוויר צו ווערן, ווער ס'שטערט די פרייד,

די פרייד און דעם הלום פון א וועלט.
אָט דרימלט די שטאַט, אָט דרימלט דער טייד.
אָט דרימלט דאָס פעלד.
ווער-זשע וויינט אַצינד,
ווען ס'שלאָפט דער פויגל און ס'שלאָפט דער ווינט,
ווען ס'שלאָפט די כאַטע, און ס'שלאָפט דער וואַלד?
ווער טרייבט פון זיין הלום אַוועק דאָס גאַלד?
„הער — זאָגט ער צום פרעמדן געוויין געווענדט —
קום און ווער אַנטשלאָפן אויף מיינע הענט“.

נאָר ס'ציטערט דאָס געוויין ווי אַ פידל דין,
דין ווי דאָס שפינגעוועב פון אַ שפין,
דין ווי די גסיסה פון אַ קינד,
וואָס פאַרוואַרפט דאָס קעפל אויפן ווינט.

הויבט דער בעל שם די אויגן אויף,
די לייכטיקע אויגן צום הימל אַרויף,
זעט ער אַ גראָע כמאַרע, וואָס לייגט
איבער אַ שטערן, וואָס ווערט צעדריקט.
בלייבט דער בעל שם אַ רגע שטיין
און הערט זיך צו צום זילבערנעם געוויין.

דערנאָך הויבט ער אויף די לייכטיקע האַנט,
צום הימל אַרויף די לייכטיקע האַנט,
און ווישט די גראָע כמאַרע אַוועק.
פלאַטערט דער שטערן באַפרייט פון שרעק,
פלאַטערט און שימערט, בליצט און קלינגט
אַדורך דער לופט, ווי גינגאַלד קלינגט.
שמייכלט דער בעל שם: „דו שייגען, דו!
האַסט אויפגעטרייסלט אַ וועלט פון רו“.

מיט שטילע טריט גייט ער דאן אַהיים,
אַהיים צו זיין כאַטע פון ציגל און ליים,
און זעצט זיך אַנידער אויפן שוועל,
און וואַרט אויפן ערשטן פויגל-טרעל,
און וואַרט אויפן ערשטן טראָפּן זון,
אויפן ערשטן גאַלדענעם טראָפּן זון.
און איידער דער טאָג האָט אויפגעטאָגט,
האַט ער שטיל צו זיך אַליין געזאָגט:

“דאָס געוויין פון אַ ווערעמל און פון אַ גראָז,
דאָס געוויין פון אַ שטערנדל און פון אַ האָז
קען טרייסלען און צעטרייסלען אַ וועלט פון רי
באַהיט און באַשיץ זיי, טאַטע דו!”

און אַ ליכטיקער טראָפּן פאַלט אויף זיין האַנט
און קייקלט זיך אַראָפּ איבער זיין געוואַנט.

לבנה-באלעד

אנטקעגן מיין הויז שטייט א טונקעלער ברונעם,
ליגט די מיטן-נאכט אין זיין טיף געפאנגען.
שטיי איך און הער מיט ציטער און מיט פרייד
„שיר השירים“, דאָס געזאַנג פון די געזאַנגען.
די לבנה, דער וויין און דאָס גאַלד זענען רויט.

זאָגט דער וואָלדהיטער צו זיין טאָכטער: „הער!
גיי צום קאָוואַל אין נאַענטן דאָרף אַריבער
און זאָג מיר, ווער פון דעם קאָוואַלס זין
איז דיר צום האַרצן, ווער ס'איז דיר ליבער.“
די לבנה, דער וויין און דאָס גאַלד זענען רויט.

גייט דאָס מיידל מיט זינגנדיקע טריט.
דער וואָלד פלאַפלט מיט וועגן און מיט שטעגן,
און ווי אַ כישוף-שפיגל פלאַטערט אומגעריכט
איר די רויטע האַרבסט-לבנה אַנטקעגן.
די לבנה, דער וויין און דאָס גאַלד זענען רויט.

גאַפט דאָס מיידל אין ליכטיקן ווונדער אַריין
מיט אַלע אירע ווייסע בויגעוודיקע גלידער.
דאָס ליכט איז שווער און בויגט איר שלאַנקן גוף
טיפער און טיפער צו דער ערד אַנידער.
די לבנה, דער וויין און דאָס גאַלד זענען רויט.

און טיף אין איר גייט אויף אַ געוויין,
פרעמד, ווי דאָס געוויין פון איר טויטער מאַמען.
פרעמד, ווי דער פלי פון ווייסע מעווען
איבערן רויש פון ווייטע בלאַע ימען.
די לבנה, דער וויין און דאָס גאַלד זענען רויט.

רייט אַ רייטער אויף זיין שוואַרצן פערד,
זעט ער דאָס מיידל אויף דער וואַלד-ערד ליגן.
טראַכט ער אַ רגע... אַהאַ, ער האָט דערקענט
אין איר אַ פאַרגעסענעם לבנה-ניגון.
די לבנה, דער וויין און דאָס גאַלד זענען רויט.

טריפט ער פון זיין פלאַש מיט רויטן וויין
אַ פאַר טראַפנס אויף איר קאַלטן שטערן.
עפנט זי די אויגן, אַזוי אַז ער קען
די זילבערנע טריט פון די וואַלד-גייסטער הערן.
די לבנה, דער וויין און דאָס גאַלד זענען רויט.

שטאַמלט ער: „פּלּה מיינע, פּלּה מיינע, קום!
גיב מיר די האַנט און איך וועל דיך פירן.
אויפן באַרג שטייט מיין לבנה-שלאָס
און געעפנט זענען אַלע זיבן טירן.
די לבנה, דער וויין און דאָס גאַלד זענען רויט.

פיבערט דאָס מיידל: „רייטער! דו מוזט
רייטן צוערשט אין מלכות פון די שטערן
און ברענגען מיר די קרוין פון איידל-גאַלד אַהער,
ווייל אַנדערש קען איך נישט דיין פּלּה ווערן.“
די לבנה, דער וויין און דאָס גאַלד זענען רויט.

פליט דער רייטער אויף זיין שוואַרצן פערד
איבער בערג און טאָלן, איבער סטעפן.
פעסט זיך דער נאָוועמבער-ווינט הינטער אים
און וויל אים נאָר פון פערד אַראָפּשלעפּן.
די לבנה, דער וויין און דאָס גאָלד זענען רויט.

און דאָס מיידל גייט מיט זינגנדיקע טריט,
דער וואָלד פלאַפלט מיט וועגן און מיט שטעגן,
פירט זי ביי דער האַנט דער מינדסטער ווינט
און אירע טריט קלינגען, זינגען מיט רעגן.
די לבנה, דער וויין און דאָס גאָלד זענען רויט.

אַ שאָד, וואָס די מעשה איז אמת און נישט
מיט גאָלדענע חלום-פעדעם אויסגעשפינען
פון אַ לבנה-גייער, וואָס האָט אומגעריכט
אויף האַרבסטקע דעכער אָן אוצר געפונען.
די לבנה, דער וויין און דאָס גאָלד זענען רויט.

מלחמה באלארע

שפינגעוועב און טרויער הילן איין די כאטעס,
ווייט אין די אַקאָפּעס בלוטיקן די טאטעס.

און די מאמעס הורן אין די שטאַלן מיטן טויט
פאַר אַ היטל צוקער און אַ לאָבן ברויט.

שטייען קינדער ביי די פענסטער און זיי זעען:
בערדיקע סאַלדאטן צו די פראָנטן גייען.

„וויקטאָריאַ! וויקטאָריאַ!“ און דאָס ליד
נעמט דאָס גאַלד פון אַלע פעלדער מיט.

רויטע וואַלקנס אין די האַרבסטיקע פאַרנאַכטן,
פאַרבלוטיקטע באַנדאָזשן אין די שלאַכטן.

שטייען קינדער ביי די פענסטער און זיי זעען:
בערדיקע סאַלדאטן צו די פראָנטן גייען.

„וויקטאָריאַ! וויקטאָריאַ!“ און דאָס ליד
נעמט די פרייד פון אַלע דערפער מיט.

בערדיקע סאַלדאטן, לעצטע וועגן, לעצטע שעה'ן
און דער אַוונט זינגט דאָס גייסטער-ליד פון קראַען.

שטייען קינדער ביי די פענסטער און זיי זעען
די רויטע ערד אין א שווינדל-ראָד זיך דרייען.

א יעדער וועג א קרייץ, אויף יעדן קרייץ א פויער.
שטאַט און דאָרף צעשאַסן. שפּינגעוועב און טרויער.

דעמערונג מיט טיפּוס-פלעקן. לעצטע שעה'ן.
און דער אַוונט זינגט דאָס גייסטער-ליד פון קראָען.

ציטערן די קינדער און זיי טוליען זיך צוזאַמען,
שרייט אין זיי די בענקשאַפט צו דער מאַמען.

נאָר די מאַמעס הורן אין די שטאַלן מיטן טויט
פאַר אַ היטל צוקער און אַ לאַבן ברויט.

געשריבן אין טאָג, ווען היטלער
איז געוואָרן קאַנצלער.

די תפילה פון איוואן דעם שיפור

דער שיפור איוואן שטייט יעדן פארטאג
דעם דאָשעק פארדרייט, ווי זיין זיידע לוט,
און יעדער אבר פון זיין גוף
פירט אַ שטיקן דיאלאָג מיט גאָט —
שטיק, אַבער שיין.

„העי, באַטיושקאָ גאָט! אויף דיין הייליקן גוף
קריכט די זון, ווי אַ בעלע לויז.
נאָר דו ביסט גוט, ווייל דו ביסט אַ גאָט,
און וואַרפסט זי נישט פונם העמד אַרויס —
כאַראַשאָ! כאַראַשאָ!

„און איך, וואָס בין אַרים, ווי די נאָכט
און שפּיל, ווי אַ גראָז אין פעלד,
פיר דיין שמייכל שפּאַצירן מיט מיר
מיט גאָלדענע שפּאַרן איבער דער וועלט —
זיי גוט צו מיר!

„זיי גוט צו מיר, ווייל מיר איז גוט
צו פילן דיין האַנט אין מיין אַרעמער האַנט
און פירן דרך, ווי אַ ציגיינער זיין בער,
פון שטאָט צו שטאָט און פון לאַנד צו לאַנד —
זיי גוט צו מיר!

„איצט, ווען דער קרעמער כאפט זיך אויף
און קריכט דאָס פערטע מאָל צו זיין ווייב
און סאָפעט און כראַקעט זיין זאָמען אַריין
אין איר הייסן און פעטן לייב –
זיי גוט צו מיר!

„זיי גוט צו מיר, און איך וועל פאַר דיר
זאָמלען די תפילות אין אַ זאָק
און איך וועל אים שלעפן הינטער זיך,
גלייך ס'וואָלט געוועזן מיין אייגענער פאָק –
זיי גוט צו מיר!

„זיי גוט צו מיר! און איך וועל דערנאָך
פאַרקויפן דעם זאָק צו יענקלען דעם ייד,
כאָטש ער איז פאַלש און זיין וואָג איז פאַלש,
אַבער מיך נאַרט ער קיינמאָל ניט –
איך בין נישט אַזאַ יאַלד!

„ווייל דאָס פאַרשטיי איך בעסער פון דיר:
איידער מיט תפילות, איז בעסער מיט געלט
צו גיין, ווי מיר גייען איצטער אָ
באַרוועס איבער דער ברייטער וועלט –
דער וועלט דער קראַסאָוויצע.

„ווייל פאַר אַ רובל קויפסטו אַ קוש
און אפילו אַ נאַכט ביי מאַרוסיאַ דער שלאָנג.
זי וועט אונז באַגלייטן אין העמד צו דער טיר
און וועט אונז גאָך זאָגן אַ שיינעם דאַנק –
טשעסטנאָיע סלאָוואַ!

„און פארן רעשט ביי יעפֿימען אין שענק,
דעם פֿארעך, דעם גילגול פֿון איסקאריאָט,
וועלן מיר טרינקען און טרינקען צוויפֿיל,
ביז דו ווערסט איוואָן, און איך ווער גאָט—
ס'איז אַ שפּיל אַזאַ!

„און דו וועסט מיך פֿירן פֿאַר דער האַנט,
ווי איך פֿיר דיך איצטער אַ גאַנצן מעת-לענת,
און דו וועסט זען, אַז נאָר פֿאַר דיר
וועל איך באַווייזן מיין שענסטן נס —
מיין סאַמע שענסטן נס.

„איך וועל הייסן איצקאָן דעם פֿאַעט,
ער זאָל אונז באַשרייבן אין אַ ליד,
און מאַרוסיאַ וועט עס זינגען אויפֿן קול
זומער-צייט אויפֿן פעלד ביים שניט
און מיר'ן ווערן אומשטערבלעך.

ביסט מסכים, איוואָן?

די באלאדע פון דעם בעטלער מיט דעם זיידענעם העמד

דער אַלטער בעטלער האָט אויפן וועג
געפונען אַ בלוי און זיין העמד -
אַ ווייטער גרוס פון אַ ווייטן לאַנד,
וואָס ער האָט אין זיין לעבן נישט געקענט.
בפירוש נישט געקענט.

און אַז ער האָט אין זיין כאַטע שפּעט
אַנגעטאָן ס'העמד אויפן קויטיקן לייב.
האָט אויפגעדעמערט פאַר זיין אויג
די געשטאַלט פון אַ יונגן שלאַנקן ווייב -
פון אַ נאַקעט שלאַנקן ווייב.

וויי איז צו דעם, וואָס דער הלום האָט
אים איינמאַל מיטן פינגער אָנגערירט!
ער וועט שוין בלאַנדזען אַ לעבן לאַנג,
גלייך די שטערן וואָלטן אים געפירט -
אין ער ווייסט נישט וואָהין.

און אַזוי איז געשען. דער בעטלער האָט
געזען, אַז ברייט איז גענוג דאָס בעט
און אַז דער ווייזער קריכט שוין צו דעם צוויי,
האָט ער אין פענסטער אַריינגערעדט -
טונקעלע, אָבער אמתע רייד:

„אין אַ יעדער נאַכט אויף אַ קופּע מיכט
פּגרט עלנט אַ קרעציקער הינט,
און אַז די גאַלדענע זון גייט אויף,
טרעפט זי קיין שפּור נישט פּון זיין ווונד -
איז האָט זי אַן עסק.

„אַבער איך, אַ קיניג, וואָס בין נע-וונד,
שטיי איצט ביים פענסטער אָט אַדאָ,
אין מיין באַרד זילבערט זיך דער האַרבסט,
נאָר מיין העמד איז ווי דער פּרילינג בלאָ
און אפשר גאָך בלאַער.

„איז ווער קען מיר זאָגן, אַז ס'איז געשען
אַלצדינג, וואָס ס'איז געווען באַשערט?
ס'שטייט דאָך איטלעכנס קיניגרייך
תמיד אויף אַ פרעמדער ערד -
און קוקט זיך די אויגן אויס“.

אַזוי האָט דער בעטלער צו זיך גערעדט
און געבליבן פאַרן טונקעלען פענסטער שטיין,
געזוכט מיט די אויגן דעם ווידערקלאַנג
און נישט געוויסט, צי ס'איז ליד, צי געוויין -
צי דער שימער פּון גאַלד.

וויי איז צו דעם, וואָס דער חלום האָט
אים איינמאַל מיטן פינגער אָנגערירט!
ער וועט שוין בלאַנדזען אַ לעבן לאַנג,
גלייך די שטערן וואָלטן אים געפירט -
און ער ווייסט נישט וואָהין.

און אזוי איז געשען. דער בעטלער האָט
דערהערט אַ שאַרפן קלאַפּ אין דער טיר
און מיט אַמאָל זענען געשטאַנען פאַר אים
מאָדנע שוואַרצע שליחים פיר
מיט לאַנגע, געקרייזטע בערד.

האָט דער ערשטער שליח אזוי געזאָגט:
„אדוני קיניג, קיניג דו מיין!
כ'האָב געבראַכט פאַר דיין טרויעריק געמיט
אַ גאָלדענעם בעכער מיט וויין,
אדוני קיניג דו מיין!“

האָט דער צווייטער שליח אזוי געזאָגט:
„אין איך האָב דיר געבראַכט די קרוין און דאָס שווערד
און דאָס זיידענע טיכל פון דער קיניגין –
אַ סימן, זי בענקט און באַגערט
און וויינט זיך די אויגן אויס.“

האָט דער דריטער שליח אזוי געזאָגט:
„און איך האָב דיר געבראַכט דאָס פּורפּור-קלייד,
און דאָס פּערד מיט דימענטן באַצירט
שטייט אינדרויסן פאַרן טויער גרייט
צו פירן דיך אַהין.“

האָט דער פּערטער שליח אזוי געזאָגט:
„און איך – איך וועל פירן דאָס פּערד ביים צוים,
ביז מיר וועלן אַלע, אַלע דערגיין
אויף יענער זייט פון טרוים –
אַ מהלך נישקשח.“

פארהענג דעם שפיגל! כ'האָב איצט געזען
דעם בעטלער מיטן זיידענעם העמד
רייטן און זוכן דאָס קיניגרייך,
וואָס ער האָט אין זיין לעבן נישט געקענט —
צואַ מין פֿ-ק!

די באַלאַדע פון דעם אַלטן פישער

דער אַלטער פישער שטייט ביים ים
און קנייטשט דעם ווייסן שטערן:
דער אַלטער באַלאַדער ים איז מיד
דאָס אַלטע ליד צו הערן —
דאָס אייביקע ליד פון דער גראַער נויט,
וואָס פּרעסט אין זיין קליינער כאַטע אויף
דאָס לעצטע רייפטל ברויט.

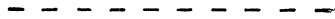
מורמלט דער פישער איל ים אַריין:
„מיינע ביינער זענען מיד.“
הויבט ער די אויגן אויף און זעט:
אַ זילבערנע מעווע פליט
און זינגט דאָס ליד פונם עפּלבוים,
וואָס האָט אין שכנס גאַרטן ערשט
זיך האַרבסטיק רייף צעבליט.

מורמלט דער פישער צום עפּלבוים:
„כ'האַב יאָרן לאַנג געוואַרט,
אַ געטרייער שומר פונם ים,
און דער ים האָט מיך אָפּגענאַרט.
און פאַר מיינע ווייסע טרויעריקע האַר,
און פאַר מיינע געבויגענע אַלטע יאָר
האַב איך גאַרנישט זיך דערוואַרט.“

„איצט שטיי איך, הייליקער עפֿלבוים,
און בויג פֿאַר דיר זיי קני.
איך בין די צייטיקע פֿידל פֿון נויט
און די זילבערנע מעלאָדי
פֿון דעם אייגענעם גרויסן האַרבסט,
וואָס האָט געבויגן מיר דעם קאָפּ
און דיר געהייסן: „בלי!“

רוישט דער הייליקער עפֿלבוים:
„מיינע עפֿל זענען גרייט
צו פֿאַלן אין יענער האַרטער האַנט,
וואָס האָבן זיי פֿאַרווייט.
און פֿאַר דייע אַלטע געבויגענע יאָר
און פֿאַר דייע ווייסע און טרויריקע האָר
האָב איך אַ געלעגער אויף ביינאַכט
פֿון שאַטנס אָנגעגרייט.“

לייגט דער פֿישער אין די שאַטנס זיין קאָפּ
און טוט תפֿילה פֿאַרן שלאַף.
לויפט אין דער פינסטער זיין פנים אויף,
ווי דאָס פנים פֿון אַ רב,
וואָס האָט געבענטשט די עדה
און אַליין די לעצטע זילבערנע טעג
געפֿירט צו דער עקדה

שאַטן-שפֿיל און טעפֿטעמבער-ווינט,
שפֿיל פֿון טרערן און פֿרייד!
דער פֿאַסטן שטאַרבט און ס'וואַנען די שאַף.

טאָר אייביק בלייבט די פלייט,
פדי צו דערמאָנען אַמאָל-אַמאָל
דעם פישער ביים ים און דעם פאַסטוך פון טאָל
און אַלצדינג. וואָס פאַרגייט..

די באלאדע פון דעם שטערנטיכל

א גאלדענער פויגל טרילערט
אויפן שווארצן דאך,
אויף דער גראָז-באָנק זיצט די אלטע
מאַמע און איז וואַך -
און ס'פינקלט איר שטערנטיכל.

א מידער שמייכל לעשט זיך
אויף אירע ליפן אויס,
א זקן אין ברוינע פאַנטאַסל
שאַרט נעבן איר הויז -
נאָר ס'פינקלט איר שטערנטיכל.

„אַלטע, שוין צייט צו שלאָפן!
דער פויגל שלאָפט שוין אויך“
און פון זיין לילקע ציט זיך
א דינער זיידענער רויך -
נאָר ס'פינקלט איר שטערנטיכל.

איז וואָס, אַז דער גאלדענער פויגל
שלאָפט שוין אויפן דאָך!
איר מידע בלאַע נשמה
וויל נאָך איצט זיך וואַך -
כל זמן דאָס שטערנטיכל ..

מיט אירע קינדער, וואָס וואָגלען,
פאַרבינדט זי נאָך איר געוויין.
ווייל זי די נאַכט די גאַנצע
זיצן און וואַכן אַליין -
זאָל זיי לייכטן איר שטערנטיכל.

בליצט דער זקן מיט די אויגן
און זיין באַרד איז ווייס ווי שניי,
הינטער זיין מאַנטל פיבערט
אַ זילבערנער חלף, ווייל -
נאָר ס'פינקלט דאָס שטערנטיכל.

אַ בליץ - און דער זילבערנער חלף
שניידט איבער דאָס געוויין,
דעם הייליק-גאַלדענעם פאַדים.
קומט אַ שוואַרצער ווינט צו גיין -
און פאַרלעשט דאָס שטערנטיכל.

ס'איז דאָס טרויעריקסטע ליד אין לעבן.
וואָס טוט צום מיינסטן וויי:
דאָס פאַרלאָשענע שטערנטיכל
און די ווייסע מאַמע ווי שניי,
וואָס האָט עס אַמאָל געטראָגן.

די באַלאַדע פון דעם האַלצהאַקער

אַמאָל איז געווען אַ האַלצהאַקער,
געווען איז ער גראָ און אַלט;
איז ער געגאַנגען פון כמה יאָרן
האַקן האַלץ אין וואַלד -
וואָס איז ער געווען, אַ פּריץ?

אין אַ פּראַסטיקן ווינטער-אָונט
גייט ער ווידער אין וואַלד אַריין;
ער האָט דען אָן אַנדערע ברירה,
ליבער הער גאָט דו מיין?
אַז די נויט האָט שאַרפע נעגל.

זעט ער אַ סאָסנע אַ יונגע,
וואָס ציטערט אין שאַרפן ווינט;
הערט ער אין איר ציטער
דאָס כליפען פון אַ קינד -
און ער זעט אירע טרויעריקע אויגן.

„דיין האַק איז שאַרף און מיין לעבן“
מיין לעבן איז יונג און דין;
האַק נישט איבער דעם פּאָדים,
דעם גאַלדענעם, וואָס איך שפּין -
וועסט האָבן אָן עבירה“.

זעט ער א דעמב אן אלטן,
בלייבט ער פאר אים שטיין;
הויבט ער די האק, דערפילט ער,
אז ער הויבט זי קעגן זיך אליין -
אנטקעגן זיין אייגענער עלטער.

בלייבט ער א טרויעריקער שטיין
מיט אראָפּגעלאָזטע הענט;
ער זעט די קליינע פייערלעך,
וואָס האָבן די גרויסע דעמבעס פאַרברענט -
און זיין גוף נעמט דורך אַ שוידער.

פאַר אים שטייען אויף די שאַטנט
פון די בוימער, וואָס ער האָט צעשטערט
אין משך פון זיין לעבן;
פאלט ער אַוועק אויף דער ערד,
חי אַ בוים אן אָפּגעהאַקטער.

און ער בעט ביי זיי מחילה
מיט אַ ביטער געוויין.
לאָזן מיר אים דאָרטן ליגן,
וויפיל ער וויל אליין -
אז מען וויינט זיך אויס, ווערט גרינגער.

סטעפ-באלאדע

צינדן ציגינער אין נאכטישן סטעפ
מיט מידע הענט וויאלעטע פייערן;
טאנצט מארושקא מיט די זיידענע צעפ
און ס'פלאטערן אין ווינט אירע זיבן שליערן—
דער הארבסט האט גאלדענע אויגן.

זאגט דער עלצטער פון ציגינער-שטאם
און ס'פינקלען זיינע הייסע שווארצע אויגן:
„צי טאנצט מארושקא דאָרט אַליין אין סטעפ,
צי אפשר גאָר אַ שלאַנקער רעגנבויגן?“ —
דער הארבסט האט גאלדענע אויגן.

שפילט דער אומעטיקער יאנקא אויף זיין פלייט:
„הייסער מיידל-גוף... שליערן און פארבן.
ווי גוט איז צו זיין די ערד הינטער דיר,
כאפן היינע טריט און אויסגיין, שטארבן!“ —
דער הארבסט האט גאלדענע אויגן.

זאגט יאָוואָ דער פלינקסטער לויפער פונם שטאם:
„מארושקא, ווונדער פון אלע מיינע וועגן!
מיין נשמה ציטערט און גארט נאָך דיר,
ווי ס'גארט די ערד נאָך אַ יולי-רעגן“ —
דער הארבסט האט גאלדענע אויגן.

זאָגט בעלֵא דער פלינקסטער גנב פונם שטאָם:
„דו הערסט, ווי ס'הירזשעט מיין געטרייער שימלעך;
איין ווינק, מאַרושקאַ, און איך פלי אַוועק
און גנבע דיר דאָס טעלערל פונם הימל“ –
דער האַרבסט האָט גאָלדענע אויגן.

לאַכט מאַרושקאַ: „שליממזל מיינער, קום,
נאָע, דו מיט די דערשראָקענע אויגן!
כאַפּ מיר דעם שרעטל-קיניג פונם סטעפּ
און דערשיס מיר דעם ווינט מיט דיין פייַל און בויגן“ –
דער האַרבסט האָט גאָלדענע אויגן.

שפּילט נאָע דער ציגיינער אויף זיין פלייט:
„שליממזל, וואָס האָסט מיר הינטער אַ פלויט געבוירן;
נעם מיין בענקשאַפּט און פלי מיט איר אַוועק
און פאַרגעס, וווּ דו האָסט זי פאַרלוירן“ –
דער האַרבסט האָט גאָלדענע אויגן.

לאַכט מאַרושקאַ: „שליממזל, מיינער, קום,
נאָע מיט די טיפּע דערשראָקענע אויגן!
שאַטן, וואָס שטייסט אַ יעדע נאַכט
איבער מיין ווילדן שלאָף געבוּיגן!“ –
דער האַרבסט האָט גאָלדענע אויגן.

שפּילט נאָע דער ציגיינער אויף זיין פלייט:
„שליממזל מיינער, נאָוועמבער-שטערן!
נעם מיין בענקשאַפּט און פלי מיט איר אַוועק,
אַז איך זאָל שוין מער נישט איר שפּעטן הערן“ –
דער האַרבסט האָט גאָלדענע אויגן.

טאַנצט מאַרושקאַ אין נאַכטישן סטעפּ.
ס'ציטערן הענט... און ס'פיבערן גלידער...
„מאַרושקאַ, ווילדער אומרו פּונם סטעפּ!“
מאַרושקאַ, ליד איבער אַלע לידער!“ –
דער האַרבסט האָט גאַלדענע אויגן.

פיבערט דער עלצטער פּון ציגיינער-שטאַם
און ס'פּינקלען ביז זיינע שאַרפע אויגן:
„צי טאַנצט מאַרושקאַ מיט דער נאַכט אַליין,
צי טאַנצט גאַר אַ שלאַנקער רעגנבוין?“ –
דער האַרבסט האָט גאַלדענע אויגן.

נאָר וווּ איז נאָע דער ציגיינער, וווּ,
דער שליממזל מיט די טיפע אויגן?
ער האָט זיך פאַרוואַנדלט אין אַ שוואַרצער קראָ,
און איז מיטן צפּון-ווינט אַוועקגעפּלויגן
צום האַרבסט, וואָס האָט גאַלדענע אויגן.

און איצט, איך בעט אייך, זאָגט מיר רבּ ייד:
צו וואָס טויג דער שטות, אָט דאָס דאָזיקע לידל,
דער סתם אין דער וועלט אַריין „טידל-נידל“?
און פּוננאָנען נעמט זיך. אפשר ווייסט איר באַשייד,
אזא גרויסער ווייטיק אין אַזא קליינער פּידל?

די בא'אהע פון הערשעלע אַסטראָפּאָליער מיט דער לבנה

דער וועג איז טונקעל און דער ווינט
האָט דעם לאַמטערן אויסגעלאָשן.
אויפן שייד-וועג שטייט די נאַכט
און בעטלט בלינדערהייט אַ גראָשן

פאַר אַרעמע און קראַנקע לייט,
פאַר קינדער אין די נאַכט-אָזילן,
פאַר די, וואָס בלאַנקען זיך אַרום
אויף וועגן קעגן זייער ווילן.

„וואָס זוכסטו, הערש'ל? זאָג מיר, האָז?
„אַ טאָלער“ – „ביסט אַראָפּ פון זינען?
אַז סאַמע לעכער איז דיין ראָק,
ווי וועסטו, נאָר, אַזוינס געמינען?“

„הערט, רבי! אין אַ תּמוז-נאַכט
בין איך צום טייך אַראָפּגעאַנגען,
איז אויף אַ לאַמער ווערבע דאָרט
אַ ווייסע טרער אַראָפּגעהאַנגען.

האָב איך זיך טיפער איינגעקוקט:
אַ טאָלער גאָר, דערצו מזומן –

און דאָ לייגט שבת פאר דער נאָז
און זי, מיין אַלטע, טוט שוין ברומען.

איז לויף איך פריילעך מיר אַהיים:
— העי, אַלטע מיינע, קינדער, וואַכט!
זעט, וואָס דער טאַטע האָט פאַרדינט
און וואָס ער האָט אַהיימגעבראַכט.

אַ ווייסן טאַלער, ווי אַ ראָד.
העי, כאַפּ אַ טענצל, יענטע לאהו.
— אַ ווייסע טרער גאָר? הערשל, זאָג!
דו ביסט פון זין אַראָפּ, צי חסר-דעה?

און מיט אַ בעזים האָט זי מיך
ביינאַכט פון שטוב אַרויסגעטריבן.
איז זעט איר, רבי, דאָ ביי מיר
דער ווייסער טאַלער שוין פאַרבליבן."

און מיט אַ שמייכל האַלט דער לץ
דעם רבין ס'ווייסע לייכט אַנטקעגן.
צעלאַכט די נאַכט זיך אויף אַ קול
און ווייסע שמייכלען אַלע וועגן.

באלדא עראטיקא

דער בלאַנער סאַלדאַט און דער שוואַרצער מאַנאַך
וואַרגן די נאַכט אויסן איינזאַמען שליאַך.

דער בלאַנער סאַלדאַט שטאַמלט שווער און ביז
אין ס'שמעקט פון זיין קערפער מיט טרויער און שווייס:

„ביסט געקומען אַ שטילע, אַ בלייכע צו מיר
און געבראַכט בלויז דעם אַפשיין פון ליבע צו מיר,

דעם פלאַטער פון אַ מיידלישן העמד
איבער אַ דערפיל, ווייט, טרויעריק און פרעמד“.

דער שוואַרצער מאַנאַך שטאַמלט שווער און ביז
אין ס'שמעקט פון זיין קערפער מיט טרויער און שווייס:

„ביסט געקומען אַ הייסע, אַ ווילדע צו גיין
און פאַרטריבן ווי רויך מיין תפילה-געוויין.

האַסט באלעבט דאָס בילד אין מיין מאַגערער האַנט
כ'האַב געפילט אירע בריסטן, געשפילט מיט איר שאַנד

איצט שטיי איך אויף הפקר אין מיטן פון וועג
און צייל, ווי ווונדן, די שעה'ן און טעג“.

דער בלאָער סאַלדאַט און דער שוואַרצער מאָנאַך
וואַרגן די נאַכט אויפן איינזאַמען שליאַך.

זיי וואַרגן און סאַפען און פּילן, ווי ס'רינט
דורך זייערע פינגער בלוט, טרויער און ווינט:

און איבער זיי הענגט אַ רויטע זאַנג
די לבנה - און שמייכלט טיף און לאַנג.

די פארלאזטע

שטייט דאס מיידל ביים פענסטער און טראכט.
אין קארן-פעלד בליט א לבנה-נאכט.

טונקעלע טריט, אט זילבערט זיך דער טיין.
„מיידל, איר ציטערט? גאט מיט אייך!“

זי ציטערט? ניין. ס'ציטערט איר געוואונט,
ווען ס'פיבערט איבער אים זיין הייסע האנט.

אט גיט ער איר א פינגערל פון גאלד:
„ווי איך האב אייך ליב, ווי איך האב דיך האלד!“

און איידער ס'וועלן נאך דריי יאָר פאָרגיין,
וועל איך מיט דיר אונטער דער חופה שטיין.

טונקעלע טריט. זי ציטערט, פיבערט, לאַכט;
איין קארן-פעלד בליט א לבנה נאכט.

א לאַמע ווערבע פאָרט זיך מיטן ווינט.
שלאָסט טיף אין זיי דאָס וויינען פון אַ קינד.

זי פיבערט, וויינט, און דאָס זילבערנע געוויין
פירט זי פאָרן האַנט צוריק אַחיים.

איצט שטייט זי ביים פענסטער און זי טראַכט.
אין קאַרן-פעלד בליט אַ לבנה-נאַכט.

און מיט גרויסע אויגן קוקט זי לאַנג זיך איין
צום וועג, וואָס פירט אין קאַרן-פעלד אַריין...

איך שטיי באַרוועס און דרייסט

איך שטיי באַרוועס און דרייסט פאַר אייער טיר,
די האַנט באַוואַפנט מיט אַ שווערן שטיין
און פאַדער הויך: עפנט מיר!
איך וויל וואַשן מיינע בלאַטיקע פיס
אין אייער הייס געוויין.

מיין טאַטע, זיין עקסעלענץ דער שניידער, האָט
פאַרהוילעט זיין לעבן אין אַ שענק;
מיין מאַמע האָט געצונדן שבת-ליכט
און שטיל געוויינט
און איר געוויין האָט געזאָגט אַזוי:
„נישט דאָס, מיין גאָט, האָב איך געמיינט.
נאָר מסתמא האָט באַדאַרפט אַזוי צו זיין“
און איך צווישן שבת-ליכט און וויין
וואַרף מיין לעסטערונג און לויב.

איך שטיי באַרוועס און דרייסט פאַר אייער טיר,
די האַנט באַוואַפנט מיט אַ שווערן שטיין
און פאַדער הויך: עפנט מיר!
איך וויל וואַשן מיינע קויטיקע פיס
אין אייער הייס געוויין.
און דערנאָך פאַר יעדער זשאַבע אין זומפ
קניען און זאָגן: זי איז שיין!

באלאדע אין דע-מאָל

אויפן באַרג שטייט די שוואַרצע מיל
און חלומט פון גאַלדענעם קאַרן.
אין פענסטער ציטערט די האַלב-לבנה —
אַ דינער זילבערנער האָרן,
און אונטער די רעדער חלומט דער ווינט
פון אַ טרויעריק-שיינעם קיסר-קינד.

ס'קלינגען אָפּ טריט אין דער נאַכט. ווער גייט?
דער אַלטער וועכטער? — ניין.
ער ליגט און שלאָפט אין אַ ווינקל הויף,
געבעט אויף זיין אַלטן געוויין
און חלומט פון וויין און חלומט פון ברויט
און פון אַ גרינגן, זילבערנעם טויט.

ס'קלינגען אָפּ טריט אין דער נאַכט. ווער גייט?
אַ יונגער גייער גייט
פאַרגאַרטלט מיט רויטן סעפטעמבער-ווינט
דאָס גראַע צעריסענע קלייד.
ביים קליינעם פענסטערל בלייבט ער שטיין
און מורמלט טרויעריק צו זיך אַליין:

„שיינע מרים, דיין פאַטער איז רייד —
זיין מיל, זיין טייך, זיין פעלד!
אין איך האָב דעם שטעקן אין דעם שליאַך,

וואָס פֿירט אין דער ווייטער וועלט.
און ליבע איז פֿייער און ליבע איז ווינט.
זאָל גאָט דיך באַהיטן, דו גאָלדן קינד!

אַ גאָלדענער שטערן לעשט זיך אויס
און צינדט זיך אין פענסטער אָן,
און איבער די וועגן פֿלאַטערט ווילד
אַ קרוין פֿון רויטן מאָן.
„ליבע איז פֿייער, ליבע איז ווינט.
זאָל גאָט דיך באַהיטן, מיין גאָלדן קינד!

דעם מילנערס טאָכטער שמייכלט אין שלאָף
און אָטעמט, אָטעמט טיף.
פֿאַר אירע אויגן ציטערט לאַנג
אַ דינער זיידענער בריוו.
זי שטרעקט אויס איר קליינע ווייסע האַנט —
פֿאַרפֿלויגן, פֿאַרפֿלויגן אין דעמערלאַנד.

אויפֿן באַרג שטייט די שוואַרצע מיל
און חלומט פֿון גאָלדענעם קאָרן.
אין פענסטער ציטערט די האַלב־לבנה —
אַ דינער זילבערנער האָרן,
און אונטער די רעדער חלומט דער ווינט.
פֿון אַ טרויעריק־שיינעם קיסר־קינד.

בערל בראָדער געזעגנט זיך מיט
זיינע תלמידים איז יאָס

דער אַלטער בערל בראָדער
פאַרזשמורעט דאָס רעכטע אָויג
און טוט זיך פאַרן עולם
אַן עלעגאַנטן נויג.
אמר, טוט ער זאָגן:

איך נעבעך אָרעמער וועכטער
היט אָפּ אַ פרעמדע נאַכט.
איך געדענק שוין נישט די מאַמע,
וואָס האָט מיך אויסגעטראַכט -
אמר, טוט ער זאָגן.

איך געדענק שוין נישט די יאָרן.
זינט איך בין אַוועק פון בראָד.
איך נעבעך אָרעמער טרעגער
טראָג טיף אין זיך אַ סוד -
אמר, טוט ער זאָגן.

די שטאַט, וווּ איך בין געבוירן,
געדענק איך שוין נישט מער.
דעם וועג האָב איך פאַרלוירן,
וואָס האָט מיך געבראַכט אַהער -
אמר, טוט ער זאָגן.

דאָ, ווו ס'שפּילט דער ציגיינער
און יידן טרינקען וויין
און בראָטן פלייש אויף קוילן,
דאָ וויל איך באַגראָבן זיין -
אמר, טוט ער זאָגן.

און איצט, מיינע גאָלדענע קינדער,
ווען כ'וועל פון אייך אַוועק
זיך זען מיט מיין זיידנס שאַטן.
שפינט ווייטער אייער וועג
אמר, טוט ער זאָגן.

דאָס ליד איז שיין. אָבער שענער,
וועט תמיד דאָס לידל זיין,
ווען ס'פינקלט אין האַרץ דער טרויער
און ס'זינגט אין פוס דער וויין -
אמר, טוט ער זאָגן.

בראָד האָט אַ קנייטש אין שטערן
און יאָס אַ פריילעך געמיט,
רופט זשע מיך בערל יאָסער,
ווי איך בין אַ ייד -
אמר, טוט ער זאָגן.

און איצט, מיינע גאָלדענע קינדער,
איצט זאָל שוין זיין גענוג.
אַז מען ענדיקט אַ ליד באַצייטנט.
איז דאָס אי שוין אי קלוג -
אמר, טוט ער זאָגן.

א י נ ה א ל ט :

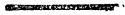
ז י ט

5	פארווארט
7	מיט שטילע טריט
9	א טונקעלע האנט
11	איך דער טרובצדור
	די באלאדע פון דער זונה און דעם
13	שלאנקן הויזאר
16	אלטמאדישע באלאדע
19	די באלאדע פון דעם הויקער
21	די נאכט די שווארצע
22	ווי א מערדער
24	די באלאדע פון דעם אלטן גראף
26	איך בין דער הארבסט
28	שפיגט די גראַע דעמערשפין
30	שפיטאָל-באלאדע
	די באלאדע פון דעם ייד וואָס איז
33	געפאָרן אויפן יריד
36	איך בין דער חעג קיין מערב
38	הארבסט-באלאדע
40	אָקטאָבער
42	סעפטעמבער
44	דעמערונג-באלאדע
46	פון פראַסטן לייחנט
47	סימפליס

48	שליממזל
49	מאדנע שטיף
50	איציק מאננער
51	ציגינער-באלאדע
55	פארגראָבן מיין געוויין
	די באלאדע פון דעם יינגן סאָלאַט און
56	דעם בעקערס טעכטערל
58	כעלעמער באַלאַדע
60	כיוועל אויפשטיין מאַרגן
62	צו וויסטו ווער דער וואַלקן
64	שלאַפליד
66	בעטלער-לעגענדע
69	די באלאדע פון דעם פאָדעלאַיער רב
72	די באלאדע פון דעם הייליקן אַוונטברויט
74	די באלאדע פון דער הערבע
77	באלאדע
80	שטערן-גלויבער
81	ווינט — מיין חבר, וועג
83	נאָוועמבער באלאדע
86	די באלאדע פון דער לעצטער קיניגין
88	איך דער פרינץ
90	די באלאדע פון די בלאַע קרינלעך
94	די באלאדע פון דעם שנירל שטערן
97	הארבסט
69	איינזאם
101	באלאדע אין צע-דור
105	טאנקט בעש"ט
108	פֿבנה-באלאדע
111	מלחמה-באלאדע

ן י י ט

- 113 די תפילה פון איוואן דעם שכור
די באלאדע פון דעם בעטלער מיט דעם
- 116 זיידענעם העמד
- 120 די באלאדע פון דעם אלטן פישער
- 123 די באלאדע פון דעם שטערנטיכל
- 125 די באלאדע פון דעם האַלצהאקער
- 127 סטעפ-באלאדע
- די בעלאדע פון הערשעלע אַסטראָפּאָליער
- 130 מיט דער לבנה
- 132 באלאדא עראָטיקאָ
- 134 די פארלאָזטע
- 136 איך שטיי באַרוועס און דהייסט
- 137 באלאדע אין דע-מאָל
- בערל בראָדער בעזעגנט זיך מיט זיינע
- 139 אלמירים אין יאָס

פארלאג „טורעם“, ווארשע

פרידריך ניטשע:

- עקצע האַמאַ (אויטאָביאָגראַפֿיע) ייִדיש נ. אייבעשיץ — 5.
דיאַניזאַס-דיפֿיראַמפֿן 1.70

סטעפֿאַן צווייג:

- אַמאַק (נאַחעלן פֿון אַ לייַדנשעפֿט) ייִדיש ח. בראַקאַזש 7.20
ירמיהו (דראַמאַטישע דיכטונג) 5.—

יחיאל לערער:

- שטיקקייט אין שטורעם (כעזאנגען) 3.—

יעקב פֿרעגער:

- שלמה המלך (דראַמאַטישע פֿאַעמע) 4.—

ש. בערלינסקי:

- צו אַ נייער וועלט (נאַחעלן) 3.—
-